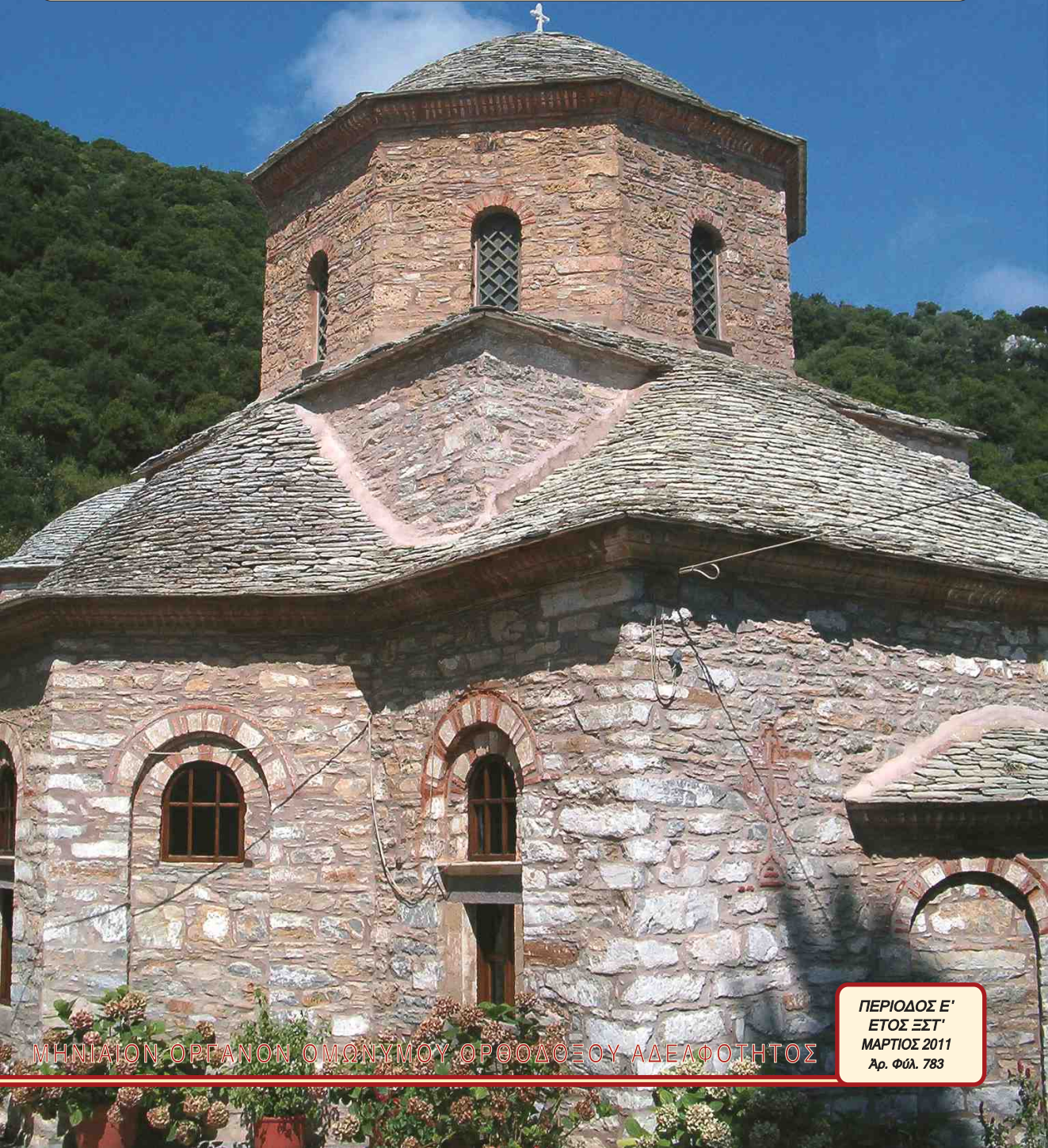

ΑΠΟΛΥΤΩΣΙΣ

"Ιησοῦς Χριστὸς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις" (Α' Κο 1,30)

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ὈΡΓΑΝΟΝ ΟΜΟΝΥΜΟΥ ΘΡΟΘΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'
ΕΤΟΣ ΞΣΤ'
ΜΑΡΤΙΟΣ 2011
Αρ. Φύλ. 783

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

τεύχος 783, ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

68

Ἔλα μαζί μας! 67

Νηστεία εὐάρεστη..... 68

Χαίρε! (ποίημα) 70

Ἡ παρθένος Μαρία καὶ ὁ ἱερέας Ζαχαρίας .. 71

Χαίρε ὕψος δυσανάβατον 72

Παπαδιαμάντεια διαμάντια (Α΄) 74

Γονεῖς καὶ ἔφηβοι (Γ΄) 76

Ψαλμός 1ος: Ὁ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος (Γ΄) 78

Συζητώντας τὰ γεγονότα 80

Ἡ ἀνιστόρητη ἱστορία τοῦ 1821 82

Ἡ μάνα τοῦ ἀρχιστράτηγου..... 84

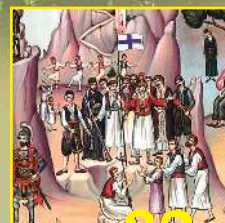
Γιατί πολέμησαν; 86

Μόνο Ἰθάκη! 88

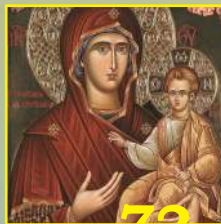
Ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία μαζί σας... 91

Κι ἂν εἶσαι καὶ Τοῦρκος (διήγημα) 92

Τριπλὴ γιορτὴ στοὺς τρεῖς ἁγίους 94

82

72

84

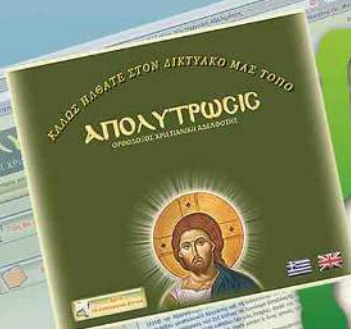
74

86

Γιὰ τὴν Ἀδελφότητά μας καὶ τίς δραστηριότητές της καθὼς καὶ γιὰ ἐνδιαφέροντα θέματα, πνευματικά, ἀντιαιρετικά, ἐκπαιδευτικά, μπορεῖτε νὰ ἐνημερωθεῖτε ἀπὸ τὴν ἰστοσελίδα μας.

www.apolytrosis.gr

μήνα: ΜΑΡΤΙΟΥ

"Ελα μαζί μας!

‘Ενα σύντομο αίτημα τοῦ Μεγάλου Ἀποδείπνου, πού τελεῖται κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς -ἀπὸ τὴν ὁποία βέβαια δέν λείπει ὁ Μάρτης- μᾶς δίνει τὸ μήνυμα τοῦ μήνα. Εἶναι ἡ ἱκετήρια κραυγὴ τοῦ πιστοῦ: «Κύριε τῶν δυνάμεων, μεθ’ ἡμῶν γενοῦ· ἄλλον γάρ ἐκτός σου βοηθόν ἐν θλίψεσιν οὐκ ἔχομεν»! Δέεται ὁ πιστός: Κύριε, ἔλα μαζί μας, διότι μέσα στίς θλίψεις δέν ἔχουμε ἄλλον βοηθό ἐκτός ἀπὸ Σένα.

Συχνές ὅσο καὶ ἀνεπιθύμητες εἶναι οἱ θλίψεις καὶ οἱ πειρασμοὶ σὴν ζωὴ μας. Βέβαια, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ πολυβασανισμένος ἅγιος Χρυσόστομος, ἡ σύνεση ἀπαιτεῖ νὰ μὴν ἐκθέτουμε τὸν ἑαυτὸ μας σὲ κινδύνους. Τό νὰ ὑπομένουμε ὅμως μέ γενναιότητα τοὺς πειρασμούς πού ὁ Θεός ἐπιτρέπει, εἶναι γνῶρισμα ἀνθρώπων γενναίων καὶ πιστῶν. Θεμέλιο τῆς ὑπομονῆς εἶναι ἡ πίστη ὅτι ὁ Θεός δέν θά μᾶς ἀφήσει ἀβοήθητους. Τό διαβεβαιώνει ὁ ἴδιος· «οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω» (Εβ 13,5).

Ἐφόσον τοῦ τό ζητοῦμε, ὁ Κύριος τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων εἶναι μαζί μας, ὅπου κι ἂν βρεθοῦμε. Στήν ζωή μας τήν προσωπική, τήν οικογενειακή, τήν ἐθνική, τήν ἐκκλησιαστική, ὅποιος κίνδυνος καί ὅποια δυσκολία κι ἂν μᾶς ἀπειλεῖ, ἔχουμε στό πλευρό μας τόν Παντοδύναμο καί Πανάγα-

θεο καὶ Πανσοφο Θεό. Πόση ἀσφάλεια,
 πόσο θάρρος καὶ ἐμπιστοσύνη ἐμπνέει
 αὐτὴ ἡ αἴσθησις! Στόν πόλεμο ὁ Κύριος
 εἶναι ἡ εἰρήνη, στήν ταραχή ἡ γαλήνη,
 στήν φτώχεια ὁ πλοῦτος, στήν ἀσθένεια
 ἡ ὑγεία, στό σκοτάδι τό φῶς, στήν ἀπο-
 θάρρυνση τό κουράγιο, στήν ἀποτυχία
 ἡ αἰώνια ἐπιτυχία μας. Ἀκόμη, μέσα στό
 ἀδιέξοδο πού δημιουργεῖ ἡ ἁμαρτία
 μας ὁ Κύριος εἶναι ἡ λύτρωση. Αὐτό βε-
 βαιώνει τό ὄνομά του Ἰησοῦς, «ὁ Θεός
 πού σώζει». Ὁ εὐσπλαγχνος Κύριος τοῦ
 ἐλέους καὶ τῆς ἀγάπης συγχωρεῖ τίς ἁ-
 μαρτίες μου, μέ ἀπαλλάσσει ἀπό τόν βα-
 ρύ κλοιό τους, μέ ἀπελευθερώνει ἀπό
 τήν τυραννία τους. Καί ὄχι μόνο αὐτό.

Ὁ Κύριος εἶναι ἐπίσης ὁ ἀχώρι-
στος σύντροφος, πού διαλύει
τὴν μοναξιά. Αὐτό λέει τὸ ὄνομά του
Ἑμμανουήλ, πού σημαίνει «μεθ’ ἡμῶν
ὁ Θεός», ὁ Θεός μαζί μας, ὅπως ψάλλ-
ουμε ἐπίσης στό Μέγα Ἀπόδειπνο. Μέ
τὴν ἐμπειρία τῆς λυτρώσεως ἀλλὰ καί
τῆς ἀσφάλειας πού ἡ παρουσία τοῦ Θε-
οῦ μᾶς ἐξασφαλίζει, πορευόμαστε. Ὅσο
κι ἂν μᾶς ἀντιμάχονται οἱ ἀντίθεες ду-
νάμεις, ὅσο κι ἂν μᾶς πολεμᾷ ὁ κό-
σμος, ὅσο κι ἂν μᾶς ἐμποδίζει ὁ ἀδύνα-
μος καί ἁμαρτωλὸς ἑαυτός μας, ἡ νίκη
εἶναι δική μας, ἀφοῦ ὁ Κύριος εἶναι μα-
ζί μας. Μὴν παύσουμε ἀκατάπαυστα νά
τόν ἐπικαλούμαστε· «Κύριε τῶν δυνά-
μεων, μεθ’ ἡμῶν γενοῦ»!

Ἀγγελιοφόρος

Νηστεία εὐάρεστη

*«Γιά νά εἶναι
ἀρεστή στόν Θεό
ἡ νηστεία πρέπει
νά συνδυάζεται
μέ τήν ἀγάπη
στόν πλησίον».*

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, τήν ὁποία ἤδη διανύουμε, καθιστᾷ ἐπίκαιρο τόν λόγο περί νηστείας, καθώς αὕτη εἶναι ἓνα ἀπό τά κύρια γνωρίσματα τῆς περιόδου. Θεσμός θεόσδοτος, «συνηλικιώτης» τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ νηστεία, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Θεός ὄρισε νά τρῶνε οἱ πρωτόπλαστοι ἀπό τούς καρπούς ὅλων τῶν δένδρων πού ὑπῆρχαν στόν παράδεισο πλην ἑνός, τοῦ δένδρου τῆς γνῶσεως καλοῦ καί κακοῦ. Κι ἦταν ἀκριβῶς ἡ παράβαση ἐκείνης τῆς ἐντολῆς πού εἶχε τό πιό τραγικό, τό μοιραῖο κόστος γιά τό ἀνθρώπινο γένος, τήν ἐξωσῆ του ἀπό τόν παράδεισο. Ἐμεινε ἀνεξίτηλη στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνη ἡ πρώτη ἀστοχία του. Ὅπου κι ἂν περιπλανήθηκε ἀπό τότε, σέ ὅποια θρησκεία, δέν λησμόνησε τήν νηστεία ὡς ἓνα μέσο προσέγγισης στόν Θεό, ὅπως διαπιστώνουν οἱ ἱστορικοί τῶν θρησκειῶν. Μόνο ὁ δυτικός λεγόμενος χριστιανισμός (παπικοί καί προτεστάντες μέ ὅλες τίς παραφυάδες), ἀλλοτριωμένος καί ἀποχαυνωμένος ἀπό τόν καταναλωτισμό, ἀδυνατεῖ νά ἀντιληφθεῖ τήν πνευματική της χρησιμότητα.

Στήν ὀρθόδοξη πίστη μας, τήν θεμελιωμένη στήν ἀγία Γραφή καί ζυμωμένη μέ τήν ἀσκησιολογία, ἡ νηστεία μαζί μέ τήν προσευχή καί τήν ἐλεημοσύνη συνιστοῦν οὐσιώδεις πράξεις πού ἐκφράζουν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τήν ταπεινοφροσύνη, τήν ἐλπίδα καί τήν ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου. Κι ἐπειδὴ ὅλα τά καλά διατρέχουν τόν κίνδυνο τῆς τυποποίησης, τῆς φαλκίδευσης ἢ τῆς διαστρέβλωσης, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ τονίζει τήν διασφάλιση τῆς νηστείας ἀπό κάθε ὑπεροψία καί ἐπίδειξη. Χάνει τόν μισθό του ὁποῖος νηστεύει «ὅπως φανῇ τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων» (Μθ 6,16), τονίζει ὁ Κύριος. Καί αἰῶνες πρίν, μέ τό στόμα τοῦ προφήτη Ἡσαΐα, διδάσκει ὅτι γιά νά εἶναι ἀρεστή στόν Θεό ἡ νηστεία πρέπει νά συνδυάζεται μέ τήν ἀγάπη στόν πλησίον· νά ἀποπνέει ἐσωτερική καθαρότητα καί ἀληθινή εὐσέβεια (Ἡσ 58,3-12). Μήν περιορίζεις τό καλό τῆς νηστείας μόνο στήν ἀποχή ἀπό τά φα-

γητά. Διότι ἀληθινή νηστεία εἶναι «τό πάσης κακίας ἀπέχεσθαι», κατὰ τόν ἅγιο Χρυσόστομο, «ἡ ἀποξένωση ἀπό τὰ κακά», ὅπως γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος, ἐξηγώντας πρακτικώτερα ὅτι νηστεία σημαίνει «ἐγκράτεια τῆς γλώσσας, ἀποχή ἀπό τόν θυμό, ἀπομάκρυνση ἀπό τίς ἐπιθυμίες, τήν κατάκριση, τό ψέμα, τήν ψευδορκία».

Ἀπέραντη εἶναι ἡ πνευματική καί ἡ ἡθική πλευρά τοῦ θέματος καί ἐξαιρετικά πλούσιες οἱ σχετικές πατερικές διδασχές, πού τονίζουν ὅτι ἡ περίοδος τῆς νηστείας εἶναι κατεξοχήν περίοδος αὐτοκριτικῆς, μετανοίας καί συμφιλίωσης. Παραθέτω ἐνδεικτικά τήν προτροπή τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου: «Νηστεύεις; Ἀπόδειξέ το μέ τὰ ἔργα σου. Ἄν δεῖς φτωχό, ἐλέησέ τον. Ἄν δεῖς ἐχθρό, συμφιλίωσου μαζί του. Ἄν δεῖς πειρασμό, προσπέρασέ τον. Ἄς μή νηστεύει, λοιπόν, μόνο τό στόμα. Νά νηστεύουν τὰ χέρια ἀπό ἀρπαγές καί πλεονεξίες. Νά νηστεύουν τὰ πόδια ἐγκαταλείποντας τούς δρόμους πού ὁδηγοῦν σέ ἁμαρτωλά μέρη. Νά νηστεύουν τὰ μάτια ἀπό αἰσχύρα θεάματα. Νά νηστεύουν τὰ αὐτιά μέ τό νά μή δέχονται νά ἀκοῦν κακολογίες. Νά νηστεύει ἡ γλῶσσα ἀπό αἰσχρολογίες καί κοροϊδίες. Διότι τί τό ὄφελος ἂν δέν τρῶμε κρέας, δαγκώνουμε ὅμως καί κατατρῶμε τούς ἀδελφούς μας;».

Θεωρῶ σκόπιμο, στόν περιορισμένο χώρο αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου, νά ἐπικεντρωθῶ σέ ἓνα μόνο σημεῖο, πού προβάλλει τήν κοινωνική διάσταση τῆς νηστείας καί παρουσιάζει ἰδιαίτερη ἐπικαιρότητα σίς σύγχρονες συγκυρίες, ὅπου τόσο έντονα μᾶς ἀπασχολεῖ ἡ οἰκονομική κρίση. Σκεφθήκαμε, ἀλήθεια, πόσο πῖό ἀνάλαφρα ἀντιμετώπισε ὁ λαός μας παρόμοιες, ἴσως καί πῖό δύσκολες, καταστάσεις

σέ παλαιότερες ἐποχές, ὅταν ἡ εὐσέβεια ἦταν τρόπος ζωῆς μέ γνώρισμά της κυριαρχικό τήν νηστεία; Στόν καιρό τῆς Τουρκοκρατίας π.χ. οἱ πάμφτωχοι καί καταδυναστευόμενοι Ἕλληνες ὄχι μόνο ἐπιβίωσαν ἀλλά καί στάθηκαν μέ τό κεφάλι ψηλά, τηρώντας τίς νηστείες καί ζώντας μέ λιτότητα καί οἰκονομία, μέ ἐργατικότητα, ἀρετές λησμονημένες σήμερα. Μία ἐπίσκεψη στά σουπερ μάρκετ καί στά πολυκαταστήματα ἀφήνει ἀναυδο τόν ἐπισκέπτη. Δέν ξέρουν τί ψωνίζουν οἱ ἄνθρωποι! Κι ἂν θελήσει κανεῖς νά ἀναδιφήσει τούς κάδους ἀπορριμμάτων, θά βρεῖ -μέσα στά ἄχρηστα- πράγματα πολύτιμα, πού θά μπορούσαν νά ντύσουν, νά θρέψουν, νά καλύψουν κάποια ἐπεΐγουσα ἀνάγκη.

Ἡ νηστεία συνδυασμένη μέ τήν οἰκονομία εἶναι ἓνας ἄριστος ὁδηγός γιά νά ἀντιμετωπίσουμε τίς περιστολές καί περικοπές τῶν ἀποδοχῶν μας, χωρίς σκυθρωπότητα καί μιζέρια, μέ ὑπομονή. Μποροῦμε νά ζήσουμε, ἴσως καί καλύτερα, καταναλώνοντας λιγότερα. Καί ἡ ἱατρική, ἐξάλλου, βεβαιώνει ὅτι εἶναι ὠφέλιμη γιά τήν υἰεΐα μας μία πῖό λιτή διατροφή. Μία τέτοια νοοτροπία θά προσφέρει κάποια ἄνεση στό ἔστω φτωχικό μας βάλαντιο καί -τί εὐλογία!- θά μπορούμε νά γίνουμε κοινωνοί σίς ἀνάγκες κάποιων πῖό φτωχῶν ἀπό ἐμᾶς, νά ἐφαρμόσουμε τό πατερικό παράγγελμα «νηστεύσωμεν ἵνα ἐλεήσωμεν». Μπορεῖτε νά φαντασθεῖτε ποιά ἀπήχηση, ποιά εὐεργετικά ἀποτελέσματα θά εἶχε στήν κοινωνία μας ἡ ἀπόφαση νά ἐφαρμόσουμε -ἔστω γιά μία ἡμέρα- τό παράγγελμα αὐτό; Πόσοι πεινασμένοι θά χόρταιναν, πόσοι γυμνοί θά ἀποκοῦσαν ἓνα ζεστό ἐπανωφόρι -ἀπό αὐτά πού στοιβάζονται σίς δικές μας ντουλάπες-, πόσοι δυστυχισμένοι θά

ἔνωσαν μία ἀνακούφιση!

Καί μή σκεφθεῖ κανεῖς ὅτι ἡ ὠφέλεια εἶναι γιά ἐκείνους πού ἐλεοῦμε. Πρῶτα καί κύρια εὐεργετεῖ ἐμᾶς. Μέ τήν σπατάλη καί τήν ἀπληστία, πού διαγράφουν ἀπό τήν πρακτική μας τήν ἐλεημοσύνη -τά θέλουμε ὅλα γιά μᾶς-, σωρεύουμε καταδίκη γιά τόν ἑαυτό μας. Αὐστηρός ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου· «ἂν ξοδεύεις γιά τίς ἀνάγκες σου περισσότερα ἀπό ὅσα εἶναι ἀπαραίτητα, τότε θά δημιουργήσεις σέ βάρος σου μεγάλες εὐθύνες ἐκεῖ, στήν μέλλουσα ζωή». Ἀντίθετα, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος διαβεβαιώνει ὅτι «ἂν ἀπλώσεις τά χέρια σου στά χέρια τῶν φτωχῶν (γιά νά τοὺς ἐλεήσεις), τότε ἄγγιξες τήν ἴδια τήν κορυφή τοῦ οὐρανοῦ», εὐαρέστησες τόν Θεό. Γι' αὐτό προτρέπει ὁ Μέγας Βασίλειος· «αὐτό πού αὖριο σαπίζει, δῶς' το σήμερα στόν ἔχοντα ἀνάγκη»!

Μιά τέτοια νηστεία, πού συνδυάζει τήν λιτότητα μέ τήν ἀγάπη, ὠφελεῖ καί ἀσκεῖ τόν ἑαυτό μας, ἀνακουφίζει τόν συνάνθρωπο, εὐαρεστεῖ τόν ἴδιο τόν Θεό. Καλή Σαρακοστή, λοιπόν!

Στέργιος Ν. Σάκκος

ΧΑΙΡΕ!

«Χαῖρε!»

Ὁ οὐρανός διαλάλησε
στής Μαριάμ τό δῶμα.
Καί ἦταν ὁ χαιρετισμός
ὡσάν τό καλωσόρισμα
τοῦ πρώτου Παραδείσου.
Ὁ ἄγγελος πού τόν φύλαγε
πιστά μέ τή ρομφαία,
ἐχαμογέλασε κι αὐτός
κι ἔψαχνε τό θηκάρι,
νά κρύψει μέσα τό σπαθί.
Καί ἡ αἰώνια κλειστή
πύλη τοῦ παραδείσου,
πρωτάνοιξε καί στάθηκε
πιστή γιά πάντα ἐκεῖ
τῶν ἐκλεκτῶν ἡ ἐκλεκτή,
Μητέρα τοῦ Κυρίου.

Δ. Δαμιανίδου

Ἡ παρθένος Μαρία καί ὁ ἱερέας Ζαχαρίας

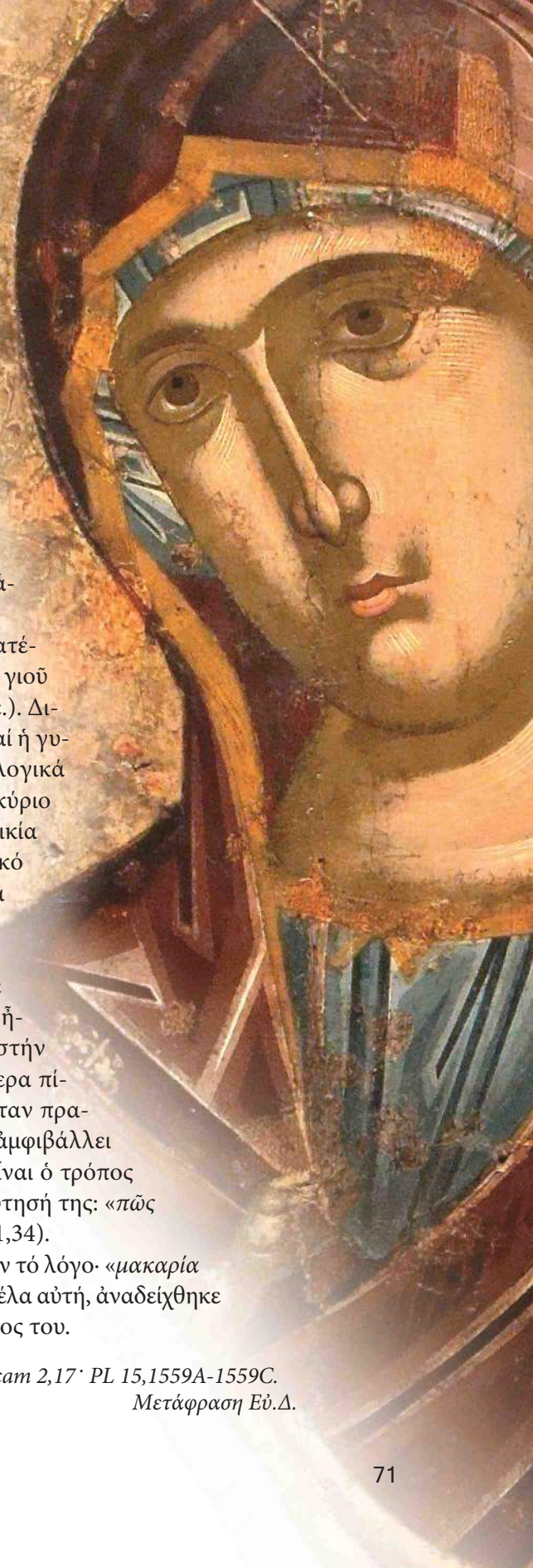
Ὁ ἄγγελος Γαβριήλ ἀνήγγειλε στή Μαρία ὅτι θά συλλάβει καί θά γεννήσει τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ (Λκ 1,26 κ.έ.), καί τί γρήγορα πού πίστεψε ἐκείνη σ' αὐτήν τήν τόσο ἄνιση σύλληψη! Διότι τί πιο ἄνισο ἀπό τό ἅγιο Πνεῦμα σέ σχέση μέ τό ἀνθρώπινο σῶμα; Τί πιο ἀνήκουστο ἀπό μία παρθένο πού ἐγκυμονεῖ παρά τό νόμο, παρά τά ἥθη, παρά ἀκόμη καί τήν αἰδῶ πού εἶναι ὅ,τι πολυτιμότερο γιά μία ἄγαμη ἀγνή κοπέλα;

Ὁ Ζαχαρίας ὅμως ἀπίστησε ὅτι θά γίνει πατέρας ὄχι λόγῳ τοῦ ἄνισου τῆς συλλήψεως τοῦ γιοῦ του, ἀλλά λόγῳ τῶν γηρατειῶν του (Λκ 1,5 κ.έ.). Διότι δέν ἐπρόκειτο γιά κάτι παράδοξο. Αὐτός καί ἡ γυναίκα του ἡ Ἐλισάβετ θά ἀποκτοῦσαν φυσιολογικά ἓνα παιδί. Τίποτε πιο κοινό καί σύνηθες. Τό κύριο ἐμπόδιο στό νά πιστέψει ἦταν ἡ περασμένη ἡλικία τους, ἀλλά οὔτε αὐτό ἀποτελοῦσε πραγματικό πρόβλημα. Ἄλλωστε καί ὁ Ἀβραάμ καί ἡ Σάρρα τεκνοποίησαν στά γηρατειά τους· καί ὁ Ἰωσήφ εἶναι παιδί τῶν γηρατειῶν. Κι ἂν ἡ γερόντισσα Σάρρα ἐπιτιμήθηκε ἐπειδὴ γέλασε ὅταν ἄκουσε πῶς θά γίνει μητέρα, πόσο δίκαιο ἦταν νά καταδικαστεῖ ὁ Ζαχαρίας πού οὔτε στήν προφητεία οὔτε στά παραδείγματα πού ἀνέφερα πίστεψε; Ἡ ἐγκυμοσύνη ὡστόσο τῆς Μαρίας ἦταν πραγματικά παράδοξη. Κι ὅμως! Δέν φαίνεται ὅτι ἀμφιβάλλει γιά τό γεγονός. Τό μόνο πού ζητᾶ νά μάθει εἶναι ὁ τρόπος πού θά πραγματοποιηθεῖ. Αὐτό δηλώνει ἡ ἐρώτησή της: «πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;» (Λκ 1,34).

Γ' αὐτό καί ἄξια ἄκουσε νά τῆς ἀπευθύνουν τό λόγο· «μακαρία ἡ πιστεῦσασα» (Λκ 1,45). Διότι εἶναι. Διότι, κοπέλα αὕτη, ἀναδείχθηκε ἀνώτερη τοῦ ἱερέα Ζαχαρία. Διόρθωσε τό λάθος του.

Ἁγ. Ἀμβροσίου, *In Lucam* 2,17· PL 15,1559A-1559C.

Μετάφραση Εὐ.Δ.

Χ
Λ
Ι
Ρ
Ε
Υ
Ψ
Ο
Σ
Δ
Υ
Σ
Λ
Ν
Λ
Β
Λ
Τ
Ο
Ν

Μελετώντας τό ἔξοχο σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία μας σταματοῦμε σ' ἓνα πρόσωπο ἐξαιρετικό. Ἕνα πρόσωπο οὐρανομήκες, ἐκλεκτό τῶν ἐκλεκτῶν, σύμβολο καί ἐνσάρκωση ὄλων τῶν ἀρετῶν! Ξεχωρίζει ἀπό ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καί ἐνώνει τήν γῆ μέ τόν οὐρανό. Εἶναι μιὰ κόρη, στήν ὁποία ὁ Θεός ἀπευθύνει τόν χαιρετισμό· «χαῖρε, κεχαριτωμένη» (Λκ 1,28)! Ὅλα τά «Χαῖρε», ὅσα κι ἂν ποῦμε ἐμεῖς, εἶναι φτωχά καί ταπεινά μπροστά σ' ἐκεῖνο τό θεόσταλτο «Χαῖρε». Εἶναι βλαστοί καί ἄνθη ἀπό τόν σπόρο πού ὁ ἴδιος ὁ Θεός ἔσπειρε. Ἕνα τέτοιο ἀπάνθισμα τοῦ θείου «χαῖρε» εἶναι καί τό τρίτο δίστιχο τοῦ πρώτου Οἴκου (Α) τῶν Χαιρετισμῶν· ***Χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς· χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον καί ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς!***

Ἄμεσα καί ἄρρηκτα συνδέεται τό πρόσωπο τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μέ τό μέγα μυστήριο τῆς θείας Οἰκονομίας, μέ τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιά τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ἡ Μαριάμ, ἡ σεμνή καί ταπεινή κόρη τῆς Ναζαρέτ, κυφορεῖ τόν Θεό, τόν Δημιουργό τοῦ σύμπαντος. Ἀπό Ἐκείνην παίρνει ὁ Θεός τήν ἀνθρώπινη φύση. Ἐκείνη ἀξιῶνεται νά γίνει ἡ Θεόνυμφη, ἡ Θεοτόκος καί Θεομήτωρ. Στά σπλάγχνα τῆς ἐνώνεται ὑποστατικά ἡ θεία μέ τήν ἀνθρώπινη φύση. Τόν κυφορεῖ μέσα στήν μήτρα τῆς ἐννιά μῆνες, καί μετά τήν γέννησή του τόν κρατᾷ στήν ἀγκαλιά τῆς, τόν τρέφει μέ τό γάλα τῆς, τόν μεγαλώνει ὡς μονάκριβο παιδί τῆς. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν εὐλαβῶς! Τί γεγονός εἶναι αὐτό; Τό νιώθουμε στ' ἀλήθεια, ἀδέλφια μου; Παναγία μας, συνέλαβες καί κυφορήσες τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ! Μέσα στήν μήτρα σου ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος, ὁ Θεάνθρωπος Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός! Ὡς ὕψος δυσανάβατον, ὡς βάθος δυσθεώρητον!

Ἀλλά ἂν εἶναι μυστήριο, ὕψος ἀπρόσιτο καί βάθος ἀπροσπέλαστο γιά τόν λογισμό μας πῶς ὁ Θεός κατέβηκε στήν μήτρα τῆς Παρθένου, δέν εἶναι λιγώτερο θαυμαστό καί ἀκατανόητο πόσο τίμησε καί δόξασε τήν Μητέρα του ὁ Κύριος. Δανεῖζοντας τήν ἀνθρώπινη φύση στόν Θεό ἡ Παναγία μας ἔλαβε

τόση χάρη, ὥστε ἔφθασε στήν θέωση ἡ Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Δέν θεοποιήθηκε ἡ Παρθένος, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ παπικοί. Ὅχι! Ὡς κοινωνός ὅμως τῆς θείας φύσεως, ὡς Μητέρα τοῦ Θεανθρώπου, ἔγινε ἡ ἴδια ἀνθρωπόθεος. Τά κλήματα πού παραμένουν στήν ἄμπελο φέρουν καρπό, λέγει ὁ Κύριος (βλ. Ἰω 15,1-8). Ἡ Παναγία μας ὅχι ἀπλῶς προσκολλήθηκε στήν ἄμπελο τήν ἀληθινή, στόν Ἰησοῦ Χριστό, ἀλλά τόν κυοφόρησε ὡς υἱό της! Ἔτσι ὅχι μόνο συνέβαλε στήν πραγματοποίηση τοῦ θείου σχεδίου, ἀλλά ἀποτελεῖ καί τήν πρώτη ἐφαρμογή του. Στό πρόσωπό της ἔχουμε χειροπιαστή τήν ἀπόδειξη ὅτι τό πείραμα τῆς ἀγάπης, τῆς σοφίας καί τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ πέτυχε. Ἀνέβηκε ὁ ἄνθρωπος στή θεία δόξα. Ἡ Θεοτόκος εἶναι

ὁ πρῶτος καί τέλειος καρπός, τό σύμβολο καί ἡ ἔκφραση τοῦ σχεδίου τῆς θείας Οἰκονομίας, ὁ πρῶτος ἀνθρωπόθεος!

... Νά τη, μπροστά μας ἤδη θεωμένη, ἔνδοξη, ὑψηλότερα τῶν οὐρανῶν καί ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα ὅλων τῶν οὐρανίων δυνάμεων! Μπροστά της, λοιπόν, γονυκλινεῖς, θαμπωμένοι ἀπό τήν δόξα της καί εὐγνώμονες γιά τήν προσφορά της, μέ εὐφροσύνη καί συγκίνηση, ἅς ψάλλουμε εὐλαβικά μαζί μέ τοὺς ἀγγέλους:

Χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς· χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον καί ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς!

Στέργιος Ν. Σάκκος
(ἀπό τό βιβλίον «Ὡ Πανύμνητε Μήτηρ!»,
σ. 65-68)

Διάβασα τό νέο βιβλίό μέ τόν τίτλο «Ὡ Πανύμνητε Μήτηρ!», τό χάρικα, ὠφεληθῆκα καί τό σοστήνω, ὡς δῶρο γιά τίς ὀνομαστικές γιορτές ἀληθιά καί γιά τοὺς γάμους, ἐφόσον, ὅπως σημειώνεται στόν ἐπίλογον, «ὁλόκληρος ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος εἶναι ἓνας χαμήλιος ὕμνος γιά τήν ἐνωση τῆς θείας μέ τήν ἀνθρώπινη φύση, πού πραγματοποιοῖσε τό Πνεῦμα τό ἅγιον στήν μήτρα τῆς Θεοτόκου».

Εἶναι ἐκκορυφώδης, μέ ἀπλή καί ἐκχάριστη γλῶσσα, μεγάλα γράμματα καί ἐξαιρετικές βοζαντινές εἰκόνες τῆς Παναγίας μας. Περιέχει σπουδαῖα ἱστορικά στοιχεῖα γιά τόν Ἀκάθιστον Ὕμνον, τά ὁποῖα ἀγνοοῦσα μέχρι σήμερα.

Χάρικα πρό παντός καί ἀπύλητα τή βαθειά θεολογική ἐρμηνεία τῶν Ὑμνων. Σεπιδᾶ σάν δροσερό νερό μέσα ἀπό τίς θεόπνευστες πηγές τῆς Παλαιᾶς καί Καινῆς Διαθήκης, κοιλᾶ φυσικά καί ἥρεμα στά ζωογόνα ρεῖθρα τῆς Χάριτος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας λατρείας, διαβαίνει τήν καρποφόρο γῆ τῆς πατερικῆς μας σοφίας, καί παρουσιάζει μπροστά μας ἕναν ὁλοζώντανο παράδεισον. Τήν Παναγία προσωπικότητα τῆς Θεόνομου, Θεοτόκου, Θεομήτορος καί δικῆς μας πανύμνης Μήτερας, τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας.

*Ἀρχιεπική Τσαούση
Παιδιάτρος*

Παπαδιαμάντεια διαμάντια

Α΄

Ἐκατό χρόνια συμπληρώνονται φέτος ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη καὶ 160 ἀπὸ τὴ γέννηση τοῦ «πρίγκηπα τῶν ἐλλήνων λογογράφων», ὁ ὁποῖος γεννήθηκε στίς 4 Μαρτίου τοῦ 1851 καὶ πέθανε στίς 3 Ἰανουαρίου τοῦ 1911. Νά πῶς ὁ ἴδιος αὐτοβιογραφεῖται:

«Ἐγεννήθην ἐν Σκιάθῳ, τῇ 4 Μαρτίου 1851. Ἐβγήκα ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τῷ 1863, ἀλλὰ μόνον τῷ 1867 ἐστάλην εἰς τὸ Γυμνάσιον Χαλκίδος, ὅπου ἤκουσα τὴν Α΄ καὶ Β΄ τάξιν. Τὴν Γ΄ ἐμαθήτευσά εἰς Πειραιᾶ, εἴτα διέκοψα τὰς σπουδὰς μου καὶ ἔμεινα εἰς τὴν πατρίδα. Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1872 ὑπῆγα εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος χάριν προσκυνήσεως, ὅπου ἔμεινα ὀλίγους μῆνας. Τῷ 1873 ἦλθα εἰς Ἀθήνας καὶ ἐφοίτησα εἰς τὴν Δ΄ τοῦ Βαρβακείου. Τῷ 1874 ἐνεγράφην εἰς τὴν Φιλοσοφι-

κὴν Σχολήν, ὅπου ἤκουα κατ' ἐκλογὴν ὀλίγα μαθήματα φιλολογικά, κατ' ἰδίαν δέ ἡσχολούμην εἰς τὰς ξένας γλώσσας.

Μικρὸς ἐζωγράφιζα ἀγίους, εἴτα ἔγραφα στίχους, καὶ ἐδοκίμαζα νά συντάξω κωμωδίας. Τῷ 1868 ἐπεχείρησα νά γράψω μυθιστόρημα. Τῷ 1879 ἐδημοσιεύθῃ “Ἡ Μετανάστις” ἔργον μου εἰς τὸ περιοδικὸν “Σωτῆρα”. Τῷ 1882 ἐδημοσιεύθῃ “Οἱ ἔμποροι τῶν ἐθνῶν” εἰς τὸ “Μὴ χάνεσαι”. Ἀργότερα ἔγραψα περὶ τὰ ἑκατὸν διηγήματα, δημοσιευθέντα εἰς διάφορα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας».

Ἀπὸ τὰ σημαντικώτατα ἀριστουργηματικὰ ἔργα τοῦ ἐπιλέγουμε ἐλάχιστα ψήγματα, γιὰ νά ἀπολαύσουμε τὴν ἐπικαιρότητα τῆς γραφίδας του, καθὼς ἡ ἀκτινοβολία τῆς κληρονομίᾳς πού μᾶς ἄφησε νικᾷ τὸ χῶρο καὶ τὸ χρόνο. Ἐξάλλου στοὺς ψηφιακοὺς ἀφεγγεῖς καὶ ἀσέληνους καιροὺς μας ἐξακολου-

θεῖ νά φωτίζει μέ τό δικό του μυστικό φῶς τά ἐρεβώδη μονοπάτια τῆς γραφῆς, νά μᾶς κερνᾷ ἀπλόχερα «ὑπό τήν βασιλικήν δρύν» ἀπό τό χριστόψωμο τοῦ ψυχικοῦ του μεγαλείου καί νά μᾶς συνοδεύει ἐνθουσιαστικά μέ τά τραγούδια τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀναντικατάστατος ἡθογραφικός ξεναγός ἰδιαίτερα κατά τίς εὐσημες ἡμέρες τοῦ χρόνου.

«Ἡ Ἑλλάδα κλείστηκε μέσα του, ἔγινε κόσμος τῆς ψυχῆς του», σημείωσε ὁ Γ. Δροσίνης. Ὑποτίθεται, τή χρονιά πού ἡ Ἑλλάδα χαιρόταν τό γιορτάσι τῶν πρώτων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων (1896), ἐκεῖνος διεισδυτικά καί διερευνητικά εἶχε τό σθένος νά ὑποβάλλει τό ἐρώτημα:

«Τίς ἡμύνθη περί πάτρης; Καί τί πταίει ἡ γλαύξ, ἡ θρηνωδοῦσα ἐπὶ τῶν ἐρείπων; Πταίου οἱ πλάσαντες τά ἐρείπια. Καί τά ἐρείπια τά ἔπλασαν οἱ κακοὶ κυβερνήται τῆς Ἑλλάδος» (ἐφ. «Ἀκρόπολις»). Ὑποτίθεται, ἕνα χρόνο ἀργότερα συνέβη ὁ ἀτυχῆς πόλεμος μέ τήν ἐπονείδιστη ἡττα, γιά νά δικαιωθεῖ καί πάλι «ἡ γλαύξ». Καί σήμερα θά θρηνωδεῖ γιά πολύ ἀκόμη, μπροστά στά τόσα ἐρείπια πού ἀντικρίζει καθημερινά, ἡθικά καί ὑλικά, ἔμψυχα καί ἄψυχα, πνευματικά καί ἐθνικά. Ἀλλά τώρα... γλαῦκες θά ἀκοῦμε; Ὁ φτωχός ὅμως «ἅγιος τῆς πεζογραφίας» μας καί ποιητής προχωρεῖ βαθύτερα καί στιγματίζει τήν αἰτία τοῦ κακοῦ: «Ἡ πλουτοκρατία ἦτο καί θά εἶναι ὁ μόνιμος ἄρχων τοῦ κόσμου, ὁ διαρκῆς ἀντίχριστος. Αὕτη γεννᾷ τήν ἀδικίαν, αὕτη τρέφει τήν κακουργίαν, αὕτη φθείρει σώματα καί ψυχάς. Αὕτη καταστρέφει κοινωνίας νεοπαγεῖς» («Τά δύο τέρατα»). Πόσο δίκαιο ἔχει! Τό βλέπουμε

καί στίς μέρες μας. Ἀφοῦ ὅλες οἱ κυβερνήσεις συλλήβδην ροκάνισαν τά χρήματα ἀκόμη καί τῶν ἐπερχομένων γενεῶν, στή συνέχεια μᾶς παρέδωσαν στήν κηδεμονία τοῦ ΔΝΤ. Κι ἂν κάποτε τολμήσει ἡ Ἐκκλησία νά ἀποκαλύψει ἀλήθειες πρὸς τό λαό ἢ κάποιος θαρραλέος καί δυναμικός μητροπολίτης τολμήσει νά θίξει τά κακῶς κείμενα καί νά ἐλέγξει παγκόσμιους κολοσσούς, ζητοῦν «τήν κεφαλὴν τοῦ ἐπὶ πίνακι». Ὁ Παπαδιαμάντης ὥστόσο ἀσυμβίβαστος καί ἀνυποχώρητος, κατηγορηματικός καί σαφῆς ἐπισημαίνει:

«Ἡ ἀργία ἐγέννησε τήν πενίαν.

Ἡ πενία ἔτεκεν τήν πείναν.

Ἡ πείνα παρήγαγε τήν ὄρεξιν.

Ἡ ὄρεξις ἐγέννησε τήν... αὐθαιρεσίαν.

Ἡ αὐθαιρεσία ἐγέννησε τήν ληστείαν.

Ἡ ληστεία ἐγέννησε τήν πολιτικήν.

Ἰδοὺ ἡ αὐθεντική καταγωγή τοῦ τέρατος τούτου» («Ἐμποροὶ τῶν Ἑθνῶν»). Πράγματι, εἰσέρχονται πένητες στήν πολιτική κόνιστρα καί σέ λίγο μεταμορφώνονται σέ κροίσους οἱ βουλευτές μας, οἱ ὁποῖοι σέ περίοδο ἐσχάτης πενίας ἐπιμένουν νά εἶναι τριακόσιοι, ἐνῶ σύμφωνα μέ τό Σύνταγμα ὁ ἀριθμὸς τους μπορεῖ νά μειωθεῖ. Σήμερα, λοιπόν, πού κατά τόν Γ.Θ. Βαφόπουλο «ὅλα εἶναι σκουπίδια, κι ὅλα εἶναι πτώματα ἄθαφτα... ἀπὸ τό ... νησί τῶν Σποράδων ξεπετιέται ἡ λάμψη τῆς ἐλπίδας καί τῆς ὑπόσχεσης: Τό πνεῦμα τοῦ Παπαδιαμάντη φωσφορίζει, ἀδελφοί Πανέλληνες!».

*Εὐδοξία Αὐγουστίνου
Φιλολόγος-Θεολόγος*

Γονείς καί ἔφηβοι Ἀπό τίς συγκρούσεις στή συνεργασία

Γ'

Μποροῦμε νά περιγράψουμε τήν ἐπικοινωνία ἀνάμεσα στους ἀνθρώπους χρησιμοποιώντας τούς ὅρους «κλειστές» καί «ἀνοιχτές» ἀπαντήσεις. Μία «κλειστή» ἀπάντηση δείχνει ὅτι ὁ ἀκροατής οὔτε ἀκουσε οὔτε κατάλαβε αὐτό πού εἰπώθηκε. Οἱ «κλειστές» ἀπαντήσεις κόβουν τήν ἐπικοινωνία. Ἀντίθετα μία «ἀνοιχτή» ἀπάντηση δείχνει ὅτι ὁ ἀκροατής ἔχει ἀκούσει αὐτό πού εἶπε ὁ συνομιλητής του. Καθρεφτίζει τό μήνυμα πού δίνει αὐτός πού μιλάει καί δείχνει καθαρά ὅτι ὁ ἀκροατής ἔχει κατανοήσει τά συναισθήματα πού κρύβονται πίσω ἀπό τίς λέξεις τοῦ ὁμιλητῆ.

Μερικά παραδείγματα:

Παιδί: Εἶμαι ἀπογοητευμένος μέ τόν Μιχάλη καί τ' ἄλλα παιδιά πού δέν ἦρθαν στό γήπεδο νά παίξουμε.

«Κλειστή» ἀπάντηση: Τά πράγματα δέν ἔρχονται πάντα ὅπως τά θέλουμε. Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή.

«Ανοιχτή» ἀπάντηση: Φαίνεται σάν νά μή σέ νοιάζεται κανείς καί νιώθεις

ὅτι σ' ἀφήνουν ἔξω ἀπό τήν παρέα.

Ἡ πρώτη ἀπάντηση δέν δέχεται τά συναισθήματα τοῦ παιδιοῦ. Λέει πώς αὐτό πού νιώθει τό παιδί δέν ἔχει σημασία. Αὐτό ἐμποδίζει τήν ἐπικοινωνία καί ἴσως τό παιδί νιώθει ἀπόρριψη.

Ἡ δεύτερη ἀπάντηση ἀναγνωρίζει αὐτό πού νιώθει τό παιδί. Δείχνει παραδοχή καί ἐνδιαφέρον. Τό παιδί ἴσως ἀποφασίσει νά σᾶς πεῖ περισσότερα. Αὐτό τό εἶδος τῆς ἀκοῆς δέν κρίνει. Ἐνθαρρύνει τό παιδί νά νιώσει ὅτι τό ἀκοῦν, τό κατανοοῦν καί τό βοηθοῦν νά ἐξακολουθήσει νά μιλάει. Χρειάζεται νά εἶστε διακριτικοί. Μήν ἀντιδράτε σέ κάθε κατσούφιασμα ἢ παρατήρηση. Μέ τήν εὐαισθητοποίηση μπορεῖτε ν' ἀντιληφθεῖτε πότε τό παιδί σας θέλει νά μιλήσει καί πότε ὄχι.

Στήν ἐφηβεία εἶναι φυσιολογικό τά παιδιά ν' ἀπομακρύνονται ἀπ' τούς γονεῖς καί νά πλησιάζουν περισσότερο τούς φίλους τους. Αὐτό συμβαίνει διότι συχνά δέν ἔχουν τίποτα ἐνδιαφέρον νά συζητήσουν μέ τούς γονεῖς, ἐνῶ περνοῦν ὁμορφα μέ τούς φίλους τους ἐπειδή ἔχουν κοινά ἐνδιαφέροντα. Ἀκό-

μα κι αν οι έφηβοι δεν είναι μέ φίλους τους, κλείνονται στο δωμάτιό τους και περνούν ώρες ολόκληρες είτε αγκαλιά μέ τό τηλέφωνο είτε μέ τόν ήλεκτρονικό ύπολογιστή ή μέ τ' άκουστικά τής μουσικής στ' αυτιά.

Οί γονεΐς συνήθως άνησυχούν και προβληματίζονται γι' αυτή τήν άπομάκρυνση τών εφήβων, αν και αυτό δεν είναι άνησυχητικό. Η επικοινωνία μέ τόν έφηβο μπαίνει σέ άλλη φάση, πιό ώριμη, πιό ποιοτική και καθορίζεται από τόν ίδιο τόν έφηβο και τή δική του διάθεση και όχι από τούς γονεΐς του.

Κατά τήν έφηβεία εμφανίζεται και ή αντίρρηση, όποτε τά περισσότερα παιδιά γίνονται πνεύματα αντίλογίας.

Βασικό γιά τούς γονεΐς είναι νά παραμείνουν ψύχραιμοι, ν' άκούν ύπομονετικά τά επιχειρήματα του παιδιού και ν' άπαντούν μέ τήν κοινή λογική. Έχει σημασία νά λέει τό παιδί τίς σκέψεις του όπως μπορεί. Κάποια στιγμή θά μάθει νά χρησιμοποιεί σωστά τά επιχειρήματά του, διότι θά διδαχθεΐ απ' τή σωστή επιχειρηματολογία τών μεγάλων (γονεΐς, δάσκαλοι κτλ.).

Γιά νά «φρενάρετε» τό πνεύμα αντίλογίας του παιδιού σας, προτού χάσετε τήν ύπομονή σας και καταλήξετε σέ καβγά, μπορείτε νά προφασιστείτε ότι έχετε μία δουλειά και νά άποχωρήσετε από τή συζήτηση. Σ' αυτές τίς περιπτώσεις είναι προτιμότερο νά αναβάλετε μία συζήτηση γιά κάποια άλλη στιγμή, όταν και οί δυό δεν θά βρίσκεστε σέ σύγκρουση. Πολλές φορές φράσεις όπως οί παρακάτω άκούγονται από γονεΐς και εφήβους, χωρίς βέβαια και νά έχουν καμιά βαθύτερη σημασία.

Έφ: Άφήστε με πιά ήσυχο.

Γον.: Μή μου κλείνεις έμένα τήν πόρτα κατάμουτρα.

Έφ: Δέ μέ καταλαβαίνει κανείς.

Γον.: Κάνεις πάντα του κεφαλιού σου.

Έφ: Είναι δικό μου θέμα.

Γον.: Μόνο λεφτά ξέρεις νά ζητάς.

Έφ: Παράτα με.

Καμιά φορά όμως φράσεις όπως «Δέ σάς άντέχω άλλο» και «Άφήστε με στήν ήσυχία μου» άποκαλύπτουν πώς τό παιδί πιθανώς ύφίσταται ένοχλητική πίεση. Σ' αυτή τήν περίπτωση αναλογιστείτε μήπως άθελά σας πιέζετε πολύ τό παιδί. Μήπως έχετε ύπερβολικές απαιτήσεις απ' αυτό. Σέβετε τόν προσωπικό του χώρο; Μπορεί ν' άκούσει τή μουσική πού του άρέσει; Πόσο άπαιτητικοί είστε στους βαθμούς του;

Συχνά οί έφηβοι παραπονιούνται: «Κανένας δεν μέ καταλαβαίνει». Ζητήστε νά τό συζητήσετε, άκούστε χωρίς νά έχετε έτοιμη τήν άπάντηση στά χείλη σας. Είτε ίκανοποιήσετε τό αίτημά του είτε όχι, θά μπορέσετε νά του πείτε μέ επιχειρήματα ότι καταλάβετε τί θέλει νά σάς πεί, αλλά έσεΐς διαφωνείτε. Τό παιδί πρέπει νά καταλάβει καλά τή μεγάλη διαφορά του «συμφωνώ» και του «κατανοώ». Εάν λοιπόν έχει κάποιο παράπονο, μπορεί νά λέει «όλοι διαφωνείτε μαζί μου έδω μέσα» αλλά όχι «κανένας δέ μέ καταλαβαίνει».

Πηνελόπη Καραμήτσου
Ίατρος

Έμπροσθόφυλλο

‘Η ιερά μονή Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου, Σκιάθου.

Έδω τό 1807 σχεδιάστηκε, ύφάνθηκε, εύλογήθηκε και ύψώθηκε ή πρώτη Έλληνική Σημαία μέ τόν λευκό Σταυρό στή μέση επί γαλανού φόντου. Έδω όρκίστηκαν πολλοί όπλαρχηγοί γιά τόν Άγώνα.

(Γ')

Γιά νά τονίσει ὁ ψαλμωδός πόσο εὐεργετικά ἐπιδρᾷ στόν ἄνθρωπο ἡ μελέτη τοῦ θεοῦ νόμου, γιά νά παρουσιάσει μέ τρόπο ζωντανό καί παραστατικό τή μακαριότητα τοῦ ἀνθρώπου πού ἐντρυφᾷ σ' αὐτήν τή μελέτη, χρησιμοποιεῖ μία παρομοίωση. Τόν παρομοιάζει μέ δένδρο φυτεμένο κοντά σέ νερά, τό ὁποῖο καρποφορεῖ στόν κατάλληλο καιρό καί ἔχει πλούσια φυλλωσιά· «καί ἔσται ὡς τό ξύλον τό πεφυτευμένον παρά τάς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τόν καρπόν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καί τό φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται· καί πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται» (πρβλ. Ἑσ 61,3· Ἰε 17,7-8).

Ὁ ἄνθρωπος πού ἀπο-

Ψαλμός 1ος: Ὁ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος

φεύγει τήν ἀσέβεια, τήν ἁμαρτία, τήν πλάνη (βλ. στ. 1) καί λαχταρᾷ νά κάνει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ καί μελετᾷ τό νόμο του ἀρδεύεται ἀπό τά ζωογόνα νερά τῆς χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος (βλ. Ἰω 7,37-39). Ἡ Ἐκκλησία μας, πού ἀπολαμβάνει τήν εὐεργετική αὐτή ἄρδευση, εὐγνώμονα ψάλλει· «Ἄγιώ Πνεύματι ἀναβλύζει τά τῆς χάριτος ρεῖθρα ἀρδεύοντα ἅπασαν τήν κτίσιν πρὸς ζωογονίαν». Μέ μιά τέτοια θεία ἄρδευση ὁ ἄνθρωπος προκόβει τόσο, ὥστε νά μοιάζει μέ δένδρο καρποφόρο καί ἀειθαλές. Καρποὶ του εἶναι οἱ ἀρετές καί φύλλα του ἡ ταπεινοφροσύνη, κατά τόν Ζιγαβηνό, ἢ ἡ ἀγαθή ἐλπίδα, κατά τόν Μ. Ἀθανάσιο καί τόν Θεοδώρητο. Ἕνα δένδρο καρποφόρο καί ἀειθαλές προσφέρει στούς ὁδοιπόρους καρπούς, ὄξυγόνο, σκιά, ὁμορφιά καί ἀναψυχή. Ὁ μακάριος ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ γιά τούς συνανθρώπους του γίνεται μία μεγάλη εὐλογία, στηριγμός καί δύναμη.

Οἱ πατέρες βλέπουν τήν πλήρη ἐκπλήρωση τῶν λόγων τοῦ ψαλμοῦ στόν μοναδικό τέλειο ἄνθρωπο, τόν Θεάνθρωπο Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Χριστός εἶναι τό «ξύλον τῆς ζωῆς» (Ἀπ 2,7), πού στόν κατάλληλο καιρό, ὅταν ἦλθε τό «πλήρωμα τοῦ χρόνου» (Γα 4,4), καρποφόρησε τή σωτηρία γιά ὅλον τόν κόσμο καί φυλλοφόρησε τήν Ἐκκλησία, πού θά μένει «ἀειθαλής» αἰώνια. Μετά τόν Χριστό, ὁ ἄνθρωπος πού ὄντως μπορεῖ νά ὀνομασθεῖ μακάριος, σύμφωνα με τό πνεῦμα τοῦ ψαλμοῦ, εἶναι ἡ παναγία Μητέρα τοῦ Κυρίου, ἡ μία μετά τόν Ἕνα. «Χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί· χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὑφ' οὗ σκέπονται πολλοί», τήν χαιρετίζουμε στήν Ἀκολουθία τῶν Χαιρετισμῶν.

Ἡ παρθένος Μαρία κατόρθωσε νά τηρήσει ἀπόλυτα τούς ὅρους τῆς μακαριότητος. Δέν

πορεύθηκε ποτέ σέ βουλή άσεβών. Δέν στάθηκε ποτέ στους δρόμους τής άμαρτίας ούτε καί στήν «καθέδρα» τών πλανεμένων. Μελετοϋσε τήν άγία Γραφή καί έκτελοϋσε τό θέλημα τοϋ Κυρίου. Άν διαβάσουμε τήν ώδή της -αϋθόρμητα τή συνέθεσε μέ λέξεις καί έκφράσεις άπό τό Ψαλτήρι (Λκ 1,47-55)-, διαπιστώνουμε πόσο πολύ μελετοϋσε τήν άγία Γραφή. Δέν ξεχώριζε μόνο γιά τήν ταπεινοφροσύνη, τήν άγνότητα, τήν ύπακοή της. Ή παρθένος Μαρία ξεχώριζε καί γιά τήν επιμέλειά της στή μελέτη τοϋ θείου νόμου. Ήταν έράστρια τής άγίας Γραφής. Τή μελετοϋσε κι άγωνιζόταν πάντοτε νά τηρεί τό θέλημα τοϋ Κυρίου.

Έπιπλέον, στή ζωή της συνέβη ένα συγκλονιστικό γεγονός, ό Εϋαγγελισμός. Κατά τήν ήμέρα εκείνη δέχθηκε μ' έναν τρόπο μοναδικό καί άνεπανάληπτο τήν άρδευση τοϋ άγίου Πνεύματος (βλ. Λκ 1,35). Γι' αυτό ή παρθένος Μαρία θάλλει αιώνια στόν παράδεισο τής Έκκλησίας σάν τό ωραι-

ότερο καρποφόρο καί άειθαλές δένδρο. Καρποί καί φύλλα της όλα τά χαρίσματα καί οί άρετές της, πού τά έχει στόν ύψιστο βαθμό, διότι όπως τήν προσφώνησε ό άγγελος εΐναι ή «κεχαριτωμένη» (Λκ 1,28).

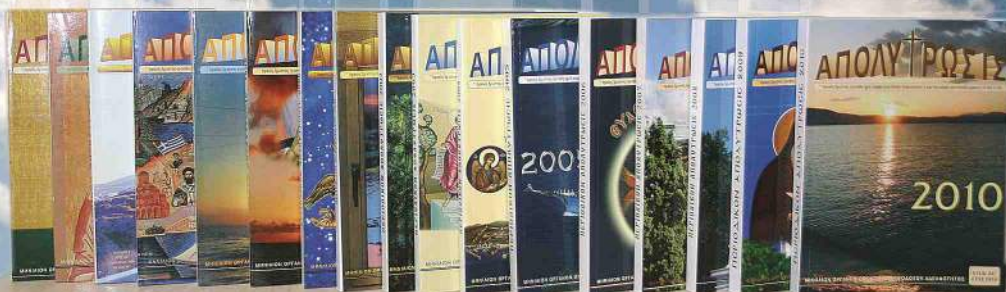
Άλλά αυτό πού κυρίως τήν καθιστά «δένδρον άγλαόκαρπον» καί «ξύλον εύσκιόφυλλον» εΐναι ό μοναδικός λυτρωτικός καρπός πού έφερε στήν άνθρωπότητα, ό καρπός πού χαρίζει τήν αιώνια ζωή, ό Κύριος Ίησοϋς Χριστός. Τό σώμα καί τό αίμα του, πού κοινωνοϋμε «εις ζωήν αιώνιον», τό κοινωνήσε ό Χριστός στή μήτρα τής Παρθένου! «Έπει οϋν τά παιδιά κεκοινωνήκε σαρκός καί αίματος, καί αυτός παραπλησίως μετέσχε τών αϋτών», διαβάζουμε στήν πρός Έβραίους Έπιστολή (2,14). Άπό τήν παρθένο Μαρία πήρε ό Κύριος σάρκα καί αίμα, καί χάρισε σέ μäs τή θεία καί σωτήρια τροφή!

Βενιαμίν

*Εϋχάριστο, ώφέλιμο καί χρήσιμο ΔΩΡΟ
γιά σäs καί γιά όσους αγαπάτε, οί τόμοι τοϋ περιοδικοϋ μας*

Α Π Ο Λ Υ Τ Ρ Ω Σ Ι Σ

Ζητήστε τους στό Βιβλιοπωλεΐο μας

Μάθε, κόσμε, 'Ιστορία!!!

«Τά νησιά τοῦ Αἰγαίου βρίσκονται σήμερα ὑπὸ ἐλληνική κατοχή».

«Ἡ Ἑλλάδα δέν ἔχει τή δύναμη νά διατηρήσει στό Αἰγαῖο τήν εἰρήνην».

«Ἡ εἰρήνη στή Μέση Ἀνατολή καί ἡ ἀσφάλεια στήν Ἀσία εἶναι δυνατόν νά διατηρηθεῖ μέ τήν ἐπιστροφή αὐτῶν τῶν νησιῶν στήν Τουρκία».

«Ἡ Χίος, ἡ Μυτιλήνη καί ἡ Σάμος βρίσκονται μέσα στά χωρικά ὕδατα τῆς Τουρκίας».

«Οἱ Μινῶιτες, οἱ Μυκηναῖοι, οἱ Ἴωνες, οἱ Τρῶες καί οἱ Πελασγοί εἶναι προτουρκικές φυλές».

«Οἱ Ἕλληνες εἶναι ἓνα μικρό παρακλάδι τοῦ μεγάλου τουρκικοῦ λαοῦ, τοῦ μοναδικοῦ πού εἶχε τή δύναμη νά δημιουργεῖ μεγάλα κράτη καί πολιτισμούς».

«Ὁ Δημόκριτος, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Ἴπποκράτης, ὁ Πυθαγόρας καί ὁ Ὅμηρος ἦταν ὅλοι τους τουρκικῆς

καταγωγῆς».

«Ὁ ἐλληνικός πολιτισμός ἦρθε ἀπό τήν Ἀσία καί δέν εἶχε κανένα πρωτότυπο στοιχεῖο, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι ἦρθαν στό Αἰγαῖο τό... 2480 π.Χ.» (βλ. Ν. Χειλαδάκη, «Ὁ ἀνθελληνισμός στή σημερινή Τουρκία»).

Δέν πρόκειται γιά μαθητικά μαργαριτάρια σέ διαγώνισμα Ἱστορίας, ἀλλά γιά ἀποσπάσματα ἀπό τό βιβλίο Ἱστορίας πού διδάσκεται σήμερα στίς μεγαλύτερες τάξεις τοῦ τουρκικοῦ ὀκταταξίου σχολείου.

Ἄν ψάξετε τά βιβλία τῆς ΠΓΔΜ θά βρεῖτε ἀντίστοιχες τερατολογίες περί Μακεδόνων, Μ. Ἀλεξάνδρου καί Μακεδονίας. Ὁμοίως καί στά τῆς Ἀλβανίας. Κι ὅταν καταγράφονται καί διδάσκονται ὡς Ἱστορία, γίνονται πιστευτά· τόσο μάλιστα πού τά πιστεύουμε στό τέλος κι ἐμεῖς καί τά γράφουμε καί στά δικά μας βιβλία...

Τελικά μήπως ἡ λέξη «Ἱστορία»

ἔχει τουρκοσλαβοαλβανική καταγωγή καί σημαίνει... «παραμύθια τῆς Χαλιμας»;

Ἐπιτέλους ἀντίσταση!

Ἦταν θεαματική ἀλλά καί καταλυτική ἡ ἀντίδραση τοῦ κοινοῦ σέ βλάβσημη θεατρική παράσταση, πού ἀνέβηκε στό ἴδρυμα «Μ. Κακογιάννης» στήν Ἀθήνα. Κατά τήν ἐξέλιξη τοῦ ἔργου σέ μία συγκεκριμένη σκηνή, χωρίς προηγούμενη συνεννόηση σύσσωμοι οἱ θεατές ἀποχώρησαν ἀπό τήν αἴθουσα. Ἀκολούθησαν μηνύματα ἀποδοκιμασίας, ἀρνητικά σχόλια ἀπό τόν τύπο -σπάνιο δείγμα εὐαισθησίας- μέχρι πού οἱ συντελεστές τοῦ ἔργου ἀποφάσισαν νά μήν συνεχίσουν τίς παραστάσεις.

Ἐπιτέλους, ἄς μήν ἐφησυχάζουμε μέ τό μοιρολατρικό ἀπόφθεγμα «Καί ν' ἀντιδράσεις, ποιός θά σ' ἀκούσει;». Ἄς κάνουμε ἐμεῖς αὐτό πού μποροῦμε -νά ἀντισταθοῦμε σέ ὅ,τι «αἰσχρόν ἐστι καί λέγειν», καί τό ἀποτέλεσμα εἶναι στά χέρια τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Θεός στό διάστημα

Ἐπισκέπτεται συχνά τό κοσμικό δρόμο τοῦ Μπαϊκονοῦρ στό Καζακστάν ἀπ' ὅπου ξεκινοῦν οἱ ἀποστολές γιά τό διάστημα. Ξεπροβοδεῖ τούς κοσμοναῦτες καί στήν ἐπιστροφή τους βρίσκεται πάλι ἐκεῖ γιά νά τούς ὑποδεχτεῖ καί νά εὐχαριστήσουν μαζί τόν Θεό γιά τήν προστασία καί τήν εὐόδωση τῆς ἀποστολῆς.

Εἶναι ὁ π. Ἰώβ Τάλατς, ὁ πνευματικός τοῦ Διαστημικοῦ Κέντρου Ἐκπαίδευσης τῆς Μόσχας «Γιούρι Γκα-

γκάριν». Διδάσκει καί ἀπαντᾷ στούς προβληματισμούς καί στά προβλήματα τῶν κοσμοναυτῶν, τούς ἐξομολογεῖ καί τούς κοινωνεῖ πρὶν τήν ἐκτόξευσή τους στό διάστημα. Στή χώρα πού ἡ ἀθεϊστική προπαγάνδα τό 1961 διεκήρυξε ὅτι οἱ κοσμοναῦτες της δέν συνάντησαν τόν Θεό στό διάστημα, ὁμολογεῖται σήμερα αὐτό πού στήν πραγματικότητα δήλωσε τότε ὁ Γκαγκάριν: «Δέν μπορεῖ ἓνας ἀστροναύτης νά αἰωρεῖται στό διάστημα καί νά μήν ἔχει τόν Θεό στό νοῦ καί στήν καρδιά του...» (βλ. περιοδ. «ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ», Νοέμβριος 2007).

«Ἀν-ήθικο ζῶο» ἢ θεϊκή εἰκόνα;

Μπορεῖ καί ἓνα νήπιο ἔξι μηνῶν νά ξεχωρίσει τό καλό ἀπό τό κακό καί συνηθῶς «ἐπικροτεῖ» τό καλό. Τά ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας πού ἔγινε στό Πανεπιστήμιο Γέηλ τῶν ΗΠΑ ἀπό τόν καθηγητή Πόλ Μπλούμ στήριξαν τήν ἄποψη ὅτι τό παιδί δέν ἔρχεται στόν κόσμο σάν «ἄγραφη πλάκα» οὔτε εἶναι «ἀν-ήθικο» ζῶο ὅπως ὑποστήριξε ὁ Φρόυντ. «Ἐπάρχει πιά ἓνα αὐξανόμενο σῶμα ἐπιστημονικῶν στοιχείων πού ὑποστηρίζουν τήν ἰδέα ὅτι ἴσως ἐκ γενετῆς ὑπάρχει κάποια αἴσθηση καλοῦ καί κακοῦ», τόνισε ὁ Μπλούμ. Μέ ἄλλα λόγια ὁ ἄνθρωπος γεννιέται μέ τή συνείδηση, τόν ἄγραφο νόμο τοῦ Θεοῦ, ριζωμένο στήν ὑπαρξή του. Δέν εἶναι, κοντολογίς, ἓνα ἐξελιγμένο ζῶο, ἀλλά ἓνα ἔξοχο δημιούργημα πού πλάστηκε «κατ' εἰκόνα Θεοῦ», τοῦ Δημιουργοῦ του, μέ προορισμό νά φθάσει στό «καθ' ὁμοίωσιν».

Ἡ ἀνιστόρητη ἱστορία τοῦ 1821

Ἐν ἀρχῇ ἦν ἡ κ. Ρεπούση πού προσπαθοῦσε νά πείσει τὰ Ἑλληνόπουλα ὅτι ἡ Τουρκοκρατία ἦταν μία ἰδανική περίοδος γιά τούς προγόνους μας. Στή συνέχεια ἦλθε ἡ τετράτομη Ἱστορία τῶν Βαλκανίων πού χρηματοδοτήθηκε ἀπό τόν γνωστό χρηματιστή Τζόρτζ Σόρος καί κινεῖται στήν ἴδια γραμμή ὑπέρ τῶν Ὀθωμανῶν. Μετά ἦλθε στήν ἐπικαιρότητα ἡ ἄποψη ὅτι πρίν ἀπό τό 1821 δέν ὑπῆρχε συγκροτημένη ἐλληνική ἐθνική συνείδηση, ἀλλά οἱ εὐρωπαῖοι Διαφωτιστές μᾶς ἔμαθαν νά λέμε ὅτι εἴμαστε Ἕλληνες. Ὅλα αὐτά τὰ ἰδεολογήματα συγκεντρώνονται σήμερα στή νέα τηλεοπτική σειρά τοῦ ΣΚΑΪ γιά τό 1821.

Δέν προσχωρῶ σέ συνωμοσιολογίες, ἀλλά πολλοί συμπατριῶτες μας εὐλόγως διερωτῶνται ἂν ὑπάρχει πολιτική σκοπιμότητα πίσω ἀπό τήν ἐργώδη αὐτή προσπάθεια νά ξαναγραφεῖ ἡ μᾶλλον νά σβηστεῖ ὀριστικά ἡ Ἑλληνική Ἱστορία. Ἀφήνω τήν ἀπάντηση στόν κάθε νουνεχῆ ἀναγνώστη καί θά ἀσχοληθῶ μέ τήν ἀμυγῶς ἱστορική πλευρά τῆς ὑποθέσεως.

Ἑρώτημα πρῶτον. Ἐχει δίκιο ἡ ἄποψη πού προβάλλεται στή σειρά τοῦ ΣΚΑΪ ὅτι ἡ ἐθνική συνείδηση τῶν Νεοελλήνων διαμορφώθηκε μόλις λίγα χρόνια πρίν ἀπό τό 1821;

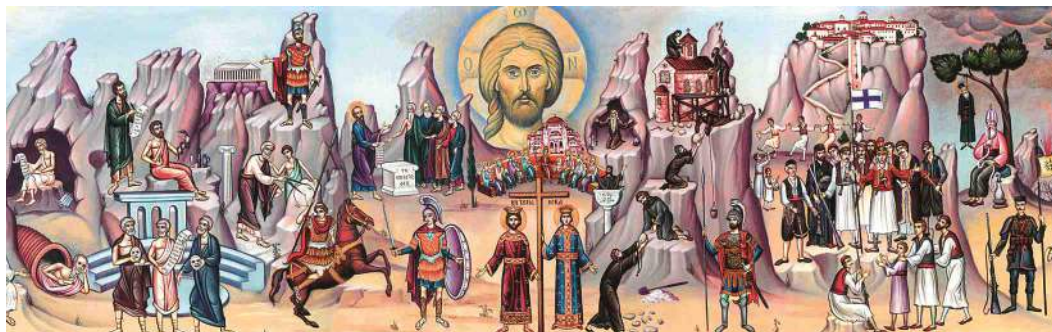
Φυσικά ὄχι. Ἐκατοντάδες μαρτυρίες Ἑλλήνων καί ξένων, κληρικῶν καί λαϊκῶν, περισσότερες ἢ λιγότερες μορφωμένων διαψεύδουν τούς συντελεστές τῆς σειράς.

Ἑλληνικό ἔθνος μέ συνείδηση ἐνότητος ὑπάρχει ἀπό τήν Ἀρχαιότητα. Ἦδη τόν 5ο αἰῶνα π.Χ. ὁ Ἡρόδοτος καταγράφει τὰ συνδετικά στοιχεῖα πού ἔνωσαν τίς ἐλληνικές πόλεις-κράτη: ἡ κοινή κα-

ταγωγή, ἡ γλῶσσα, ἡ θρησκεία, τὰ ὁμότροπα ἥθη. Συνεχίζεται αὐτή ἡ συνείδηση στήν ἐλληνιστική καί βυζαντινή περίοδο, μέ ἀποκορύφωμα τήν ἀπάντηση τοῦ αὐτοκράτορα τῆς Νικαίας Ἰωάννη Βατάτζη πρὸς τόν πάπα Νικόλαο Θ' τό 1250: Εἴμαστε τό ἀρχαῖο γένος τῶν Ἑλλήνων, ἀπό τό ὁποῖο ἄνθισε ἡ σοφία γιά ὅλον τόν κόσμον. Συνεχίζεται μέ τήν τελευταία ὁμιλία τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ὅταν ὀνομάζει τήν Κωνσταντινούπολη «ἐλπίδα καί χαρά πάντων τῶν Ἑλλήνων».

Γύρω στό 1700 ὁ φλογερός ἱεροκήρυκας Ἡλίας Μηνιάτης παρακαλεῖ τήν Παναγία ὡς ἐξῆς: «Ἐως πότε τό τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νά εὐρίσκεται εἰς τὰ δεσμά μίας ἀνυποφύετου δουλείας;». Οἱ ὄροι Ρωμῶς, Γραικός καί Ἑλλήν χρησιμοποιοῦνται ταυτόχρονα καί μέ παρεμφερῆ σημασία. Χαρακτηριστικό εἶναι τό ποίημα τοῦ Ματθαίου ἐπισκόπου Μυρέων, ὁ ὁποῖος τό 1619 θρηνεῖ γιά τήν ἄλωση χρησιμοποιώντας γιά τό ἔθνος μας καί τὰ τρία αὐτά ὀνόματα.

Ἀπό τό 1529 ἕως τό 1821 τό δημοφιλέστερο ἀνάγνωσμα τοῦ λαοῦ μας ἦταν ἡ «Φυλλάδα τοῦ Μεγαλέξανδρου», πού θύμιζε τή δόξα τῶν ἀρχαίων προγόνων. Τό 1708 ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος στό ἔργο του «Φιλοθέου Πάρεργα» γράφει ὅτι εἴμαστε τό γένος τῶν «ἀγαν Ἑλλήνων», δηλαδή καθαρόαιμοι Ἕλληνες. Καί οἱ καρaboκύρηδες ἐπὶ Τουρκοκρατίας τοποθετοῦσαν στά πλοῖα τους ὡς ἀκρόπρωρα τίς μορφές τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων. Λαός, λοιπόν, καί διανοούμενοι γνωρίζουν πολύ καλά ὅτι ὑπάρχει συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἑρώτημα δεύτερο: Περνοῦσαν καλὰ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ Τουρκοκρατίας, μέ δι-
καιώματα καὶ ἐλευθερίες, ὅπως ἀκού-
σαμε ἀπὸ τὸν ΣΚΑΪ στίς 25.1.2011;

Ἄς ἀφήσουμε τίς μαρτυρίες τῆς ἐπο-
χῆς ἐκείνης νά ἀπαντήσουν: Στά μέσα
τοῦ 17ου αἰῶνος ὁ γάλλος Ἰησουΐτης Ρι-
σάρ καταγράφει τίς ἐντυπώσεις του ἀπὸ
τὴν ὑπόδουλη Ἑλλάδα: «Νά σκεφθεῖ κα-
νεῖς ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Νέ-
ρωνος, τοῦ Δομητιανοῦ καὶ τοῦ Διοκλη-
τιανοῦ ἔχει ὑποστῇ ὁ Χριστιανισμός
διωγμούς σκληρότερους ἀπὸ αὐτοὺς πού
ἀντιμετωπίζει σήμερα ἡ ἀνατολικὴ Ἐκ-
κλησία...».

Τὸν 17ο αἰῶνα ὁ μουσουλμάνος πε-
ριηγητὴς Ἐβλιγιά Τσελεμπή περιγράφει
βιαιούς ἐξισλαμιμούς καὶ παιδομάζωμα
στὴ Βέροια, στὴν Ἑδεσσα καὶ σέ ἄλλες
πόλεις. Τό δημοτικὸ μας τραγούδι ἔχει
καταγράψει τό θρῆνο τῶν μανάδων γιὰ
τά παιδιά τους ὡς ἐξῆς: «Ἀνάθεμά σε,
Βασιλιά (σ.σ. Σουλτάνε) καὶ τρισανάθε-
μά σε... νά μάσεις παιδομάζωμα, νά κά-
νεις Γενιτσάρους... πέρσυ πῆραν τὸν γιό-
κα μου, φέτος τὸν ἀδελφό μου»!

Περὶ τό 1760 ὁ Ἰωάννης Πρίγκος ἀ-
πὸ τό Πήλιο γράφει: «Τέτοιος βάρβαρος
ἄδικος εἶναι ὁ Τοῦρκος».

Στά τέλη τοῦ 18ου αἰῶνος ὁ ἅγιος
Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καταγράφει 87
ἀπὸ τὰ ἀναρίθμητα μαρτύρια Νεομαρτύ-
ρων, δηλαδή χριστιανῶν πού βασανί-
σθηκαν καὶ θανατώθηκαν λόγῳ τῆς χρι-
στιανικῆς τους πίστεως.

Ὁ Φωτάκος Χρυσανθόπουλος, ὑπα-
σπιστὴς τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη, στὰ Ἀπο-

μνημονεύματά του μᾶς δίνει μαρτυρία
κρυφοῦ σχολείου πού ὀργάνωναν οἱ ἱε-
ρεῖς φοβούμενοι τοὺς Τοῦρκους.

Ἑρώτημα τρίτο: Οἱ κλέφτες ἦσαν ἐ-
θνικοὶ ἀγωνιστές ἢ φυγόδικοι ἐγκλημα-
τίες, ὅπως ἀκούσαμε ἀπὸ τὸν ΣΚΑΪ;

Ἄν κάποιος Ἕλληνας βλέποντας τὸν
Τοῦρκο νά βιάζει τὴν ἀδελφή του ἐπετέ-
θη στὸν βιαστή, τότε ναί, ἴσως κάποιοι
ἀπὸ τοὺς κλέφτες τῶν βουνῶν νά ἦσαν
φυγόδικοι· ἀλλὰ ἀπὸ τό ἄδικο δικαστή-
ριο τοῦ κατακτητῆ. Σημαντικὴ λεπτομέ-
ρεια, ἡ ὁποία ἀποσιωπήθηκε. Ὅσο δέ
γιὰ τὴν συνείδηση τῶν ἰδίων τῶν κλε-
φτῶν, τὴν ἐξηγεῖ ὁ Θ. Κολοκοτρώνης, ὁ
ὁποῖος ἀνδρώθηκε μέσα στὴν κλεφτου-
ριά. Λέγει, λοιπόν, στὸν Ἀγγλο Ναύαρχο
Χάμιλτον ὅτι οἱ κλέφτες καὶ οἱ ἄρ-
ματολοί στὰ βουνά εἶναι ἡ φρουρά τοῦ
Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ἡ ὁποία
συνεχίζει ἀκόμη νά πολεμᾷ.

Ἑρώτημα τέταρτο: Ἦσαν μόνο οἰκο-
νομικά τὰ αἷτια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανα-
στάσεως;

Αὐτὴ τὴ μονομερῆ ἐρμηνεῖα τὴν κα-
θιέρωσαν κάποτε οἱ Ἕλληνες μαρξιστές,
ἀλλὰ οἱ ἴδιοι τὴν ἀπέσυραν στὸ συνέ-
δριο τοῦ Κέντρου Μαρξιστικῶν Ἑρεν-
νῶν τό 1981. Ὅμως ἀξία ἔχει ἡ ἀποψη
τῶν ἰδίων τῶν ἀγωνιστῶν: «Μάχου ὑπὲρ
Πίστεως καὶ Πατρίδος», διεκήρυξε ὁ Ἀλ.
Ὑψηλάντης τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1821.
«Ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὸν Χριστό καὶ τὸν
Λεωνίδα», ἔγραφε ἡ προκήρυξη τοῦ Ἀ-
θανασίου Διάκου πού δημοσιεύθηκε σέ
ἰταλικὴ ἐφημερίδα τῆς Τεργέστης.

Κωνσταντίνος Χολέβας

Ἡ μάνα τοῦ ἀρχιστράτηγου

1770. Ἀντάρα, χαλασμός, κραυγές, σφαγές. Τουρκαλβανοί πνίγουν τὴν Τριπολιτσά στό αἷμα. Σέ μιά μόνο μέρα τρεῖς χιλιάδες ραγιάδες ἐξοντώνονται. Ἀλαφιασμένοι οἱ χριστιανοί σκορπίζουν στά γύρω βουνά. Ἀνάμεσα στό σκιαγμένο πλῆθος ξεχωρίζει μιά ἔγκυος γυναίκα. Εἶναι ἡ Ζαμπέτα Κολοκοτρώνη. Διασχίζει κοιλάδες, πεδιάδες, διάσελα... Κάτω ἀπό ἓνα δέντρο, στό Ραμαβούνι τῆς Μεσσηνίας, φέρνει στόν κόσμο τόν πρωτότοκο γιό της, τόν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, τόν θρυλικό «Γέρο τοῦ Μοριά». Ἡ ζωή της θυελλώδης, γεμάτη ἀγῶνες, ἀγωνίες, περιπέτειες, κακουχίες καί κατατρεγμούς. Μά δέν λιποψυχᾷ. Ἀντιτάσσει τό ἥρωικό φρόνημά της. Εἶναι κόρη ὀπλαρχηγοῦ καί σύζυγος τοῦ περίφημου ἀρματολοῦ Κων/νου Κολοκοτρώνη. Στήν Ἀρκαδία τὴν φωνάζουν «καπετάνισσα Κωνσταντοῦ».

Τά χρόνια κυλοῦν κι οἱ Τουρκαλβανοί παθαίνουν μεγάλες ἀπώλειες. Στὴ μάχη στά Τρίκορφα θρηνοῦν δεκάδες χιλιάδες θύματα. Ψυχὴ τοῦ ἀγῶνα ὁ ἄνδρας τῆς Ζαμπέτας, ὁ καπετάν Κωνσταντῆς. Παλληκαρίσια πολεμᾷ καί τοὺς κατακεραυνώνει. Κι ὕστερα μαζί μέ τὴν καπετάνισσα καί τὰ ἕξι βλασταράκια του κλείνεται στοὺς πύργους τῆς Καστανίτσας, στή Μάνη. Τὴν οἰκογενειακὴ τους θαλπωρὴ διαταράσσει στό 1780 ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χασάν Τζεζαερλή. "Ἐρχεται μέ τ' ἀσκέρι του, 14.000 Τούρκους. "Ἐχει τὴν ἀπαίτηση νά τόν προσκυνήσει ὁ Κωνσταντῆς. Μά παίρνει τὴν ἴδια κι ἀπαράλλαχτη ἀπὸ τοὺς πανάρχιους αἰῶνες ἀπάντηση: «Δέν προσκυνοῦμε, θέλομε πόλεμο καί ὅποιος μείνει νικημένος ἄς προσκυνήσει». Δώδεκα μέρες καί νύχτες μάχονται. Ζωσμένη τό σπαθί καί τό τουφέκι τῆς πολεμᾷ κοντά στόν ἄντρα

της ή Ζαμπέτα. Φαρμάκι διαποτίζει την καρδιά της ό τραγικός θάνατος του συζύγου της κι ή αίχμαλωσία τεσσάρων παιδιών της. «Δυό αδέλφια μου έμειναν σκλάβοι, τό ένα τριών χρόνων και τό άλλο ενός' άλλα δυό έσκληβώθηκαν και έπειτα έλευθερώθηκαν... Έγώ, ή μάνα μου κι ή αδελφή μου έγλυτώσαμε...», θά ύπογραμμίσει μέ πόνο ψυχής στά απομνημονεύματά του ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. 'Η χήρα καπετάνισσα δέν ήσυχάζει. Μέσ στην άγρια φύση, σέ σπηλιές και γκρεμούς ψάχνει τή σορό του ήρωα άντρα της. Βρίσκει τά όστά του και θρυμματισμένη συναισθηματικά τά θάβει στή Μηλιά.

Κι ύστερα αρχίζει τό μαρτύριο τής πάμφτωχης μάνας νά μεγαλώσει τά όρφανά της. Από φόβο μήπως τή συλλάβουν οί Τουρκοί, δέν στέκεται στό ίδιο μέρος. Περιοδεύει πόλεις και χωριά, γνέθει, ύφαίνει, κόβει ξύλα. Ό μικρός της Θεόδωρος τά φορτώνει στό γαϊδουράκι του και τά πουλά στην Τρίπολη. Έντυπωσιακοί έπίσης οί έπικοί της άγώνες, κάθε φορά πού οί Τουρκοί έποφθαλμιούν τά γύρω χωριά. Κάτω από τήν αρχηγία της συσπειρώνονται οί γυναίκες των Κολοκοτρωνάων, μάχονται λιονταρίσια και τρέπουν σέ φυγή τόν εισβολέα.

Μά εκείνο πού σάν άγκάθι τρυπά τήν καρδιά της είναι ή αδιάφορη και σκληρή στάση όλων εκείνων των φίλων και γνωστών πού χρωστούσαν γενναία ποσά στον συγχωρεμένο άνδρα της. Άξιοσημείωτο τό παρακάτω περιστατικό: Στέλνει τόν Θεοδωρή της νά πάρει τά χρωστούμενα, 600 γρόσια, από τόν Στασινάκη, έπιστήθιο φίλο του συζύγου της. Αντί για χρή-

ματα παίρνει τό φτωχόπαιδο τήν έξής άπόκριση: «Παιδί μου, νά περάσεις μίαν καλήν ήμέραν!». Σφίχτηκε ή χήρα μάνα και ξαναστέλνει τό παιδί της νά ρωτήσει τί σημαίνει αυτή ή έκφραση. Και παίρνει τήν έρμηνεία: «Μίαν ήμέραν πού νά μήν είναι ούτε Κυριακή, ούτε Δευτέρα, ούτε Τρίτη, ούτε Τετάρτη, ούτε Πέμπτη, ούτε Παρασκευή, ούτε Σάββατο. Νά είναι μία καλή ήμέρα!». Για άλλη μιά φορά καταπίνει καρτερικά ή καπετάνισσα και τούτο τό πικρό ποτήρι τής σκληροκαρδίας κι άγνωμοσύνης. Κι άλλοτε πάλι φιλά δακρύβρεχτη τά όρφανά της μέ τή θερμή εύχή νά μεγαλώσουν και νά διώξουν τούς έχθρους πού σκότωσαν τόν πατέρα τους !

Και νά! Γλυκοχαράζει ή λευτεριά. 23 Μαρτίου 1821, ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης μέ ξεδιπλωμένη τή σημαία ξεσηκώνει τούς ραγιάδες στην Καλαμάτα, στην Άρκαδία... Παιάνες θριάμβου ήχουν σ' όλο τό Μοριά, μέ τίς περίφημες νίκες στό Βαλτέτσι, στην Τριπολιτσά, στά Δερβενάκια... Ό «Γέρος του Μοριά» και στίς δόξες του και στίς πίκρες του ανοίγει τήν καρδιά του και τήν άκουμπά στή σεβαστή του μάνα. Άπεριόριστα τήν έμπιστεύεται. Οί συμβουλές της άκριβός θησαυρός στην πορεία του. 'Η καπετάνισσα άναχωρεί για τήν αιωνιότητα στά τελευταία χρόνια του Άγώνα, άναπαυμένη, γιατί τό όραμά της για λευτεριά πήρε σάρκα και όστά. 'Η ανιδιοτέλειά της, ή αϋταπάρνησή της, ή άγνή της φιλοπατρία, ή καρτερικότητά της άς έμπνέουν τή σύγχρονη Έλληνίδα.

Έλληνίς

Γιατί πολέμησαν;

Ἡ Ἱστορία εἶναι ὁ κατεξοχήν ἐρευνητικός χώρος στόν ὁποῖο συγκρούονται πίστεις, ἔθνικα ἰδεώδη καί ἰδεολογίες. Ὁ ἔθνικός μας ποιητής κάλεσε νά δεχθοῦμε ὡς ἔθνικό ὅ,τι εἶναι ἀληθινό.

Θά ἐξετάσουμε γι' αὐτό δύο θέματα πού ἐξακολουθοῦν νά πολυσυζητοῦνται καί νά ἐκφράζονται γι' αὐτά πολλές καί ἀντικρουόμενες ἀπόψεις. Καί εἶναι αὐτά: 1) ἡ κατάσταση πού ἐπικρατοῦσε κατά τή διάρκεια τῆς ὀθωμανικῆς σκλαβιάς μεταξύ τῶν ὑποδούλων πληθυσμῶν καί 2) ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο ἐπαναστάτησαν οἱ Ρωμιοί.

Κύριος στόχος τῶν ἱστορικῶν τῆς νέας ἐποχῆς πού βρίσκονται στήν ὑπηρεσία ὅχι βέβαια τῆς ἀλήθειας ἀλλά ἰσχυρῶν κέντρων ἐξουσίας, εἶναι νά μετριάσουν τίς ζοφερές ἐντυπώσεις, γιά τήν καταδυνάστευση, πού ἀποκομίζουμε ἀπό τήν ἀνάγνωση τῶν κλασικῶν ἱστορικῶν κειμένων. Ὑπάρχει ἐκδηλῆ ἡ διάθεση νά ἐξωραϊστεῖ ἡ ὀθωμανική αὐτοκρατορία μέ ἀρκετή ἐπικάλυψη ἀνεκτικότητας καί παραχώρησης στοιχείων ἐλευθερίας πρὸς τοὺς ὑποδούλους! Οἱ συντάκτες τοῦ κειμένου τῆς ἱστορίας τῆς ΣΤ' δημοτικοῦ, τό ὁποῖο τελικά ἀποσύρθηκε ἀπὸ τή διδακτική διαδικασία, ἔφεραν ὡς ἀπόδειξη ἀνεκτικότητας τή γνώμη ἑνός γάλλου διπλωμάτη σέ ἐκθεσή του πρὸς τόν βασιλιά του μετὰ ἀπὸ διπλωματική ἀποστολή.

Ἀπὸ τό τεράστιο πλῆθος μαρτυριῶν, τόσο ἀπὸ τήν ἑλληνική ἱστοριογραφία (συναξάρια νεομαρτύρων καί καταγραφές γεγονότων βίας) ὅσο καί ἀπὸ τή δυτική (ὁδοιπορικά πλήθους ταξιδιωτῶν), ἐπέλεξαν μία καί αὐτὴ ἐγκω-

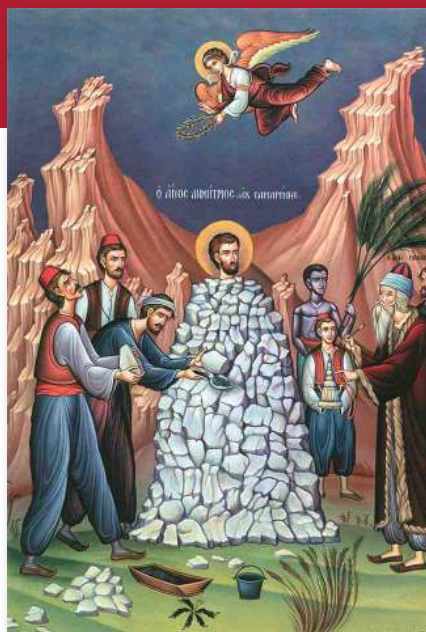
μιστική τοῦ σουλτάνου. Καί ἤθελαν νά πείσουν ὅτι αὐτό συνιστᾷ δεῖγμα ἀπροκατάληπτης ἐρευνας πρὸς ἀναζήτηση τῆς ἀλήθειας! Δέν καταδέχθηκαν νά μελετήσουν τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Μακρυγιάννη, στά ὁποῖα ἐπικρίνει τοὺς Δυτικούς γιά τή δουλοπρεπή στάση τους ἀπέναντι στόν Σουλτάνο, τόν ὁποῖο ἀποκαλοῦσαν «Γκράν σινιόρε», πρὸς ἐξυπηρέτηση τῶν συμφερόντων τους. Ἐκεῖνο πού παραβλέπουν κατά τίς ἀναλύσεις τους εἶναι οἱ ἐκτεταμένοι ἐξισλαμισμοί, πού ἄρχισαν στή Μικρά Ἀσία κατά τόν 12ο αἰῶνα καί συνεχίζονταν στή Μακεδονία ὡς τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα. Πολεμοῦν μέ πάθος οἱ ἴδιας ἰδεολογίας ἱστορικοί τήν Ἐκκλησία, τήν ὁποία κατηγοροῦν γιά τήν καταστροφή τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἔχοντας ὁμως τό χέρι παράλυτο, ὅταν πρόκειται νά ἐξιστορήσουν τοὺς διωγμούς τῶν χριστιανῶν κατά τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνες. Ἀπὸ τήν ἄλλη, δέν εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι πού ἐξιστορώντας τήν ταχύτατη ἐπέλαση τῶν Ὀθωμανῶν στή Μικρά Ἀσία δέν κρύβουν τήν ἐσώτερη ἱκανοποίηση ἀπὸ τήν κατάρρευση μιᾶς μισητῆς -γιατί ἄραγε;- αὐτοκρατορίας. Ἡ ὀθωμανική ἐξάπλωση ἀσφαλῶς ὀφείλεται στή βαθεῖα παρακμὴ τῆς Ρωμανίας. Ἀλλὰ οἱ πρῶτοι πού ἔγραψαν γιά τήν παρακμὴ ἐκείνη ἦσαν ἱστορικοί τῆς ἴδιας τῆς παρακμάζουσας χώρας καί μάλιστα ἐκκλησιαστικοί, ὅπως ὁ Ἰωσήφ Βρυέννιος. Θά ἦταν ὁμως ἀδύνατη ἡ τελικὴ ἐπικράτηση, ἂν δέν ἀφανίζονταν τὰ μογγολικά χαρακτηριστικά τῶν εἰσβολέων μέ τή μεγάλη ποσότητα ρωμαίικου αἵματος πού εἰσέρρευσε σέ διάστημα ἑπτὰ αἰῶνων μέσῳ τῶν βιαίων ἢ

έκουσίων εξισλαμισμῶν. Καί οἱ νέοι ἱστορικοί ἀναλυτές δέν ἔχουν καμιά δι-
 άθεση νά δοῦν πίσω ἀπό πολλούς ἐ-
 κούσιους εξισλαμισμούς τήν ἔσχατη
 ἀπόγνωση τῶν φρικτά καταπιεσμένων
 ὑποδούλων (φόροι, ἀγγαρεῖς, ἐξευτε-
 λισμοί, βίαιες ἀρπαγές). Τί κι ἂν ὁ
 Γάλλος Πουκεβίλ διέσωσε τό μαρτύριο
 τοῦ νεομάρτυρα Δημητρίου ἀπό τή Σα-
 μαρίνα, τόν ὁποῖο ὁ τύραννος Ἀλῆ ἔκτι-
 σε ζωντανό στά Γιάννινα τό 1808;

Γιά τήν ἀπάντηση στό δεύτερο ἐρώ-
 τημα πού θέσαμε στήν ἀρχή, ἐπιστρα-
 τεύονται οἱ ἰδεολογίες πού ἀναπτύ-
 χθηκαν στό δυτικό πολιτικοκοινωνικό
 στερέωμα, οἱ ὁποῖες θέτουν ὡς θεμέλιο
 τοῦ συνόλου τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργει-
 ῶν τόν οἰκονομικό παράγοντα. Καί
 παραβλέπουν ὅλοι αὐτοί οἱ πολυπρα-
 γμονοῦντες ἱστορικοί ἀναλυτές ὅτι θά
 ἦταν ἀρκετό γιά τούς ὑποδούλους Ρω-
 μίους νά ἀσπασθοῦν τή θρησκεία τῶν
 κατακτητῶν γιά νά πάψουν μέ μιᾶς οἱ
 ἀφάνταστες ταλαιπωρίες καί νά ἀπο-
 κτήσουν τά προνόμια τῶν ἀγάδων. Ἡ
 ἀμηχανία τοῦ Πουκεβίλ στήν ἐξιστόρη-
 ση τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Δημητρίου
 εἶναι ἔκδηλη. Τοῦ ἦταν ἀκατανόητη ἡ
 καρτερία τοῦ μάρτυρα, καθὼς αὐτός εἶ-
 χε πετάξει τά ράσα, μετά τή Γαλλική Ἐ-
 πανάσταση. Τό ἴδιο ἀκατανόητη εἶναι
 καί σήμερα γιά πολλούς ἡ θυσία γιά
 πίστη καί ἰδανικά. Ἔτσι ἡ ἱστορία ἐ-
 πανεγγράφεται ὥστε νά ἀπαλειφθοῦν
 σταδιακά Ζάλογγο καί Ἀραπίτσα, Με-
 σολόγγι καί Ἀρκάδι.

Σήμερα μάθαμε καί μεῖς νά ἀποκα-
 λοῦμε τούς Νεότουρκους «Γκράν σινιό-
 ρε», ὅπως καί οἱ Δυτικοί καί καταβάλ-
 λουμε «φιλότιμες» προσπάθειες νά πεί-

«Ἁγ. Δημήτριος ἐκ Σαμαρίνης»,
 Βλ. Τσοτσώνη, Γ. Μ. Μεγάλου Μετεώρου

σουμε τίς νέες γενιές ὅτι ἡ εἰρήνη ἐξα-
 σφαλίζεται στή βάση τῆς ὑποταγῆς
 στους ἰσχυροὺς τῶν ἡμερῶν καί ὅτι τά
 ἰδανικά καί ἡ ἐθνική ἀξιοπρέπεια εἶναι
 ἔννοιες ξεπερασμένες ἀπό τίς σημερινές
 κοινωνικές συνθήκες. Στή διεθνή σκηνή
 ἐξασφαλίστηκε ἡ ἐλευθερία μετά τή
 «Θαυμάσια Γαλλική Ἐπανάσταση», ἡ
 ὁποία ἔδωσε τό ἔναυσμα καί γιά ἄλλες
 ἐπαναστάσεις, ὅπως ἡ δική μας. Τί καί
 ἂν κραυγάζει ὁ Μακρυγιάννης ὅτι «οἱ
 Ἕλληνες ὀρκίστηκαν νά δουλέψουν διά
 θρησκεία καί πατρίδα»; Τί κι ἂν τό ἐπι-
 βεβεβαίωσαν αὐτό πλεῖστοι ὅσοι ἀγω-
 νιστές τοῦ 1821; Οἱ σύγχρονοι ἱστορι-
 κοί, ἔχοντας φέρεи πλεῖστα ἐφόδια ἀπό
 τή Δύση πού στρέφονται κατὰ πίστewς
 καί πατρίδος, δέν εἶναι δυνατό νά ἐξα-
 πατηθοῦν ἀπό ἐκεῖνα πού ἔγραψαν οἱ
 πρωταγωνιστές τῆς παλιγγενεσίας. Ἐ-
 κεῖνοι καλά-καλά δέν γνώριζαν νά βά-
 ζουν τήν ὑπογραφή τους! Θά τοὺς ἀ-
 ναγνωρίσουμε τήν ἱκανότητα νά κά-
 νουν ἱστορικές ἀναλύσεις;

Ἀπόστολος Παπαδημητρίου

Μνημόματα
ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα

Μόνο Ἰθάκη!

Μέ βιάση καί σπουδή δένει ὁ Ἑρμῆς τὰ φτερωτά σανδάλια καί πετᾷ γιὰ τό νησί τῆς Καλυψῶς.

Βιάζεται ὁ μαντατοφόρος τῶν θεῶν, καθώς τό ἔχει συνήθειο. Μά σάν κλειδώνουν τὰ φτερά ἐπάνω στή στεριά, τὰ πόδια του μαργώνουν ἀκίνητα. Τοῦτο τό θαῦμα δέν τ' ἀντίκρυσσε ποτέ. Γύρω του ὀργιάζουν ἀνθοί καί χρώματα καί τ' ἀεράκι τόν ζαλίζει μ' εὐωδιές. Κλείνει τὰ βλέφαρα νά ἀπολαύσει μουσική· ἐκείνη τή ζεστή καί λαγαρή φωνή πού ἀνακατεύεται μέ τούς ρυθμούς τῶν ἀηδονιῶν. Ἀπό τὰ βάθη τῆς σπηλιάς ὑφαίνει ἡ νεράιδα στό χρυσό τῆς ἀργαλειό καί τραγουδᾷ.

Μαγνητισμένος ὁ θεός σέρνει τὰ βήματά του ἐκεῖ. Ἄς ἦταν νά μὴν ἔφευγε ποτέ! Τά μάτια του ρωτοῦν γιὰ τόν θνητό, πού ἡ δική του ἀνάγκη τόν κατέβασε ἀπ' τόν Ὀλυμπο. Μά ἡ Καλυψώ τοῦ δείχνει λυπημένα τὴν ἀκρογιαλιά. Μέρη καί νύχτες, ἑφτά χρόνους τώρα, ὁ ναυαγὸς πού ἀγάπησε κάθεται καρφωμένος στὴν ἀκτὴ. Τυλίγει ἐκείνη γύρω στό λαιμό τὰ μαργαριταρένια μέλη της. Τὰ μαλακά καί μυρωδάτα της μαλλιά χαϊδεύουν τούς ὦμους του καί μέσ στ' αὐτὴ του ψιθυρίζει ὑποσχέσεις· νά μείνει ἐκεῖ κι αὐτὴ θά τοῦ χαρίσει ὅ,τι

θνητὸς πάντοτε θέλησε ἀλλὰ ποτέ δέν μπόρεσε, ἀθανασία καί αἰώνια νεότητα. Ρυτίδα δέν θά μαραζώσει τ' ἄλκιμο κορμί, ποτέ· μόνο νά λησμονήσει πιά. Τί τάχα εἶναι ἡ Ἰθάκη; Λίγα βράχια πεταμένα στό νερό... Χρόνους ἑφτά, κάθε πρωί, ἡ ἴδια ἀπάντηση: Δέν θέλει τὴν ἀθανασία ὁ θνητός. Ἐκεῖνος ζῇ γιὰ τὴ στιγμή πού ἔστω ἀπὸ μακριὰ θά δεῖ μέσ στοὺς ὀρίζοντες καπνὸ νά ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ βράχια τῆς Ἰθάκης του. Μόνο Ἰθάκη λαχταρᾷ κι ἄς ξεψυχήσει πιά, λέει καί κλαίει ὁ Ὀδυσσεύς, καί τὰ δάκρυα λυγίζουν ἐπιτέλους τῶν θεῶν τὴ θέληση.

Θά φύγει ὁ νοσταλγός. Σέ λίγες μέρες ταξιδεύει στό γαλάζιο πέλαγος, ἀντίμαχος μέ τὰ στοιχεῖα τῆς γῆς καί τ' οὐρανοῦ κι ἀνίκητος γιὰ τὴν Ἰθάκη του· ἔτσι ὅπως ταξιδεύει αἰῶνες τώρα, ἀντίμαχο μέ τό στοιχεῖο τοῦ χρόνου καί ἀνίκητο τό συναρπαστικό του παραμῦθι ἀπ' τὴ μικρὴ θαλασσινὴ πατρίδα του στίς ἐσχατιές τῆς γῆς. Ἐτσι ὅπως ταξιδεύει πάντοτε ὁ πολυμήχανος τεχνίτης του, ὁ αἰώνιος Ὀδυσσεύς τῆς ἱστορίας, ὁ Ἕλληνας... Μονάχα ὁ Ἕλληνας μπορούσε νά χαρίσει στὴ λογοτεχνία τῶν ἀνθρώπων μιὰ Ὀδύσεια· γιατί μονάχα αὐτὸς ἔκαμε τὴν ψυχὴ του πα-

ραμύθι καί τή χώρεσε στίς λέξεις του.

Ταξιδευτής· ανήσυχος νά μάθει ανθρώπων «ἤθεα καί ἄστεα», μέ τῆς τριήρης τό κουπί, ἀπ' τῆς Φοινίκης τίς ἀκτές ὡς τῆς ἁγίας Μικρασίας τά μυροβόλα περιγιάλια. Κι ὕστερα πεζοπόρος πίσω ἀπ' τό φῶς τό δεκαεξάκτινο τοῦ Μακεδόνα βασιλιᾶ του ζύμωσε μέ Ἑλλάδα ὅλου τοῦ κόσμου τή μαγιά καί ἔφτιαξε ψωμί· καί κέρασε συναλιζόμενος στά ἀδειανὰ τραπέζια τῶν λαῶν. Γιατί ποτέ δέν ξέχασε· γιατί κι ἀπ' τή Φοινίκη κι ἀπ' τή μακρινή Βακτριανή ἔμεινε καρφωμένος στήν ἀκρογιαλιά, ἐρωτευμένος μέ τά λίγα βράχια τῆς Ἰθάκης του.

Ἔτσι ὅπως ἔκαμε κι ἀργότερα, ὅταν ἀναγκεμένος, μ' ἓνα μαντήλι πού σφιχτόδενε τό χῶμα τῆς πατρίδας, θυμητάρι κι ἁγιασμό, λιχνίστηκε στίς τέσσερις γωνιές τῆς γῆς. Ἐβρεξε μέ ἰδρώτα τήν Εὐρώπη τοῦ Βορρᾶ καί τίς ἡπείρους τῶν ὠκεανῶν, χῶρες πού τίς μαγεύανε τοῦ πλούτου οἱ λωτοί. Μά ἐκεῖνος πάντα νοσταλγοῦσε ἓνα ζεστό ψωμί πάνω στό φτωχικό τραπέζι τοῦ χωριοῦ· τό καλωσόρισμα...

Πάντοτε ἡ ἴδια ἐκλογή: τά λίγα βράχια τῆς Ἰθάκης πάνω ἀπό ὅλους τοὺς παράδεισους καί ἡ Ὀδύσεια νά ξαναγράφεται πάλι καί πάλι ἔξω ἀπό τά σύνορα. Πάντοτε ἡ ἴδια ἐκλογή: τά λίγα βράχια τῆς Ἰθάκης πάνω ἀπ' τή νιότη, πάνω ἀπ' τή ζωή. Καί ἡ Ὀδύσεια νά ξαναγράφεται πάλι καί πάλι μέσα ἀπό τά σύνορα: στίς Θερμοπύλες καί στοὺς Μαραθῶνες, στό Μεσολόγγι, στήν Πίνδο, στήν Καστοριά, στή Στάτιστα, στήν Κύπρο καί στή Ρῶ, στά Ἰρλια...

Ἔτσι ταξίδεψε ὁ Ἕλληνας, ὁ Ὀδυσσεύς τῆς φυλῆς, ἀπό τό παραμύθι ὡς τήν ἱστορία του· κι ἔτσι τὰ ἄφησε τά δυό, τό παραμύθι καί τήν ἱστορία του, ἐπάνω στά θρανία τῶν παιδιῶν, νά συνεχίσουνε...

«Κυρία», πετάχθηκε αὐθόρμητα στήν τά-

ξη ἓνας μικρός μου μαθητής, «χαζός ἦταν ὁ Ὀδυσσεύς νά διαλέξει τήν Ἰθάκη!». «Ναί, κυρία!», συμφωνήσανε ξεθαρρεμένοι κι οἱ ὑπόλοιποι.

Κοίταξα μέ τρόπο καί μέ πόνο τοὺς μικρούς μου μαθητές. Στά ἀφελῇ τους σχόλια διάβαζα τήν ἄλλη Ὀδύσεια, αὐτὴν πού ἐμεῖς, οἱ ἐγγονοὶ τοῦ Ὀμήρου, γράφουμε ἀνάποδα στίς θλιβερές ἡμέρες μας. Ἐμεῖς ἀράξαμε μετὰ ἀπὸ χρόνους καί καιροὺς στήν ποθεινὴ Ἰθάκη μας. Φθάσαμε φορτωμένοι μέ τά πλούτη ἀπ' τά ταξίδια πού ἔκαμαν γιὰ χάρη μας τόσοι Ὀδυσσεῖς, παραδαρμένοι ἀπὸ τήν ἄλμη τῶν κυμάτων καί τόν κίνδυνο. Φορτώσανε χρυσό τ' ἀμπάρια μας: μιά γλῶσσα-ποταμὸ πού ἐσόφισε τήν ἀλαλία ὅλων τῶν καιρῶν, μιά πίστη-θησαυρό, πού στύλωσε τό ἄρρωστο κορμί τοῦ κόσμου μέ Ἄρτο καί μέ Οἶνο τῆς Ζωῆς, μιά ἱστορία-ἁγιασμό, πού εὐωδιάζει δάφνες ἀπὸ Μαραθῶνες καί λιβάνι ἀπ' τήν Ἁγία-Σοφία. Κι ἐμεῖς ζηλέψαμε τ' ἄλλο ταξίδι... ὅχι αὐτό τοῦ Ὀδυσσεᾶ μά ἐκεῖνο τῶν συντρόφων του, πού πάντοτε τοὺς μάγευε ἡ εὐδαιμονία τῆς στιγμῆς. Πέφτουμε στό νερό ν' ἀκούσουμε τίς σύγχρονες Σειρῆνες, πού ἀλλάζουν στά τραγούδια τους τίς λέξεις μας, κατὰ πὼς τό 'πε ὁ Θουκυδίδης μας· τό «πίσω» λέγεται «μπροστά», ἡ αὐτοκτονία μας βαφτίζεται ζωή... Ἀλλά ξεχάσαμε! Χαθῆκανε οἱ Ἑληήνορες πού συντροφεύανε τόν ἥρωα. Μόνο ὁ Ὀδυσσεύς γύρισε! Μόνο ὁ Ὀδυσσεύς σώθηκε! Τό πείσμα του τό φιλοπάτριδο, μονάχα αὐτό, νίκησε ὅλα τά στοιχεῖα. «Νήπιοι!», φωνάζει ὁ ποιητής, ἡ ἑλληνίδα μας σοφία, στοὺς συντρόφους του. Στῶμεν καλῶς! Σήμερα τήν Ἰθάκη μας τὴ ζώνουνε στοιχεῖα· κι ὁ Ὀδυσσεύς πού κοιμᾶται στά ἀμπάρια τῆς ψυχῆς μας ἀντιστέκεται. Εἶναι τό πείσμα του τό φιλοπάτριδο, τό αἷμα μας, πού κρατᾷ ἀκόμα τήν Ὀδύσεια ἀνοιχτὴ ἐπάνω στά θρανία τῶν παιδιῶν.

Κι ὅσο ἡ Ὀδύσεια μένει ἀνοιχτὴ ἐπάνω

στά θρανία τῶν παιδιῶν, ὅσο χτυπᾷ μία καμπάνα ἐκκλησιᾶς ἀντίκρου ἀπ' τό σχολειό τους, ὑπάρχει ἐλπίδα γιά τήν ἀκριβή Ἰθάκη μας. Ἀρκεῖ νά βροῦν τά δάκρυα τοῦ Ὀδυσσέα μία καρδιά νά στάξουνε στό μαλακό της χῶμα, νά καρπίσουν τήν ἀγάπη του· ἀγάπη πού φιλᾷ τή γῆ, πού σφιχτοδένει ἕνα μαντήλι χῶμα καί τό περιφέρει ὥς τά τέσσερα σημεία τοῦ ὀρίζοντα· ἀγάπη πού φωνάζει ματωμένη τά «Μολῶν λαβέ!» καί τά «ἐλευθερία ἢ θάνατος!». Ἀρκεῖ νά συναντήσῃ ἡ καιόμενη καρδιά τοῦ Ὀδυσσέα τή φλόγα μιᾶς δασκάλας, τόν ἄμβωνα κάποιου παπᾶ, τή δυνατή γραφίδα κάποιου νέου «ἀγίου» τῶν γραμμάτων μας, τόν θυσιαστικό ἥρωισμό μιᾶς μάνας, τή σοφία τοῦ κατηχητῆ. Αὐτοί φυλάξανε τό χθές, αὐτοί θά περισώσουνε τό αὔριο. Κι ἄς εἶναι λίγοι -ζύμη πού μεταμορφώνει σέ ψωμί. Ποτέ δέν ἦταν περισσότεροι!

Κοίταξα τ' ἀνοιχτά βιβλία τῶν παιδιῶν. Τά δάκρυα τοῦ Ὀδυσσέα ζητούσανε κείνη τήν ὥρα τή δική μου τήν καρδιά· καί ρίγησα...

Αὐτό τό χῶμα, Ἰθάκη τῆς ψυχῆς μου, εἶναι δικό μου. Κανείς δέ θά τό ξεπουλήσῃ ἐρήμην μου, ἐρήμην σου, ἐρήμην μας!

Ὅσα στοιχεῖα κι ἂν σηκωθοῦν, ὅσες Σειρῆνες κι ὅσοι Κύκλωπες-Σκόπια καί ψευδοκράτη καί ἁμαρτωλές ὑπογράφες, τόσες καί ἄλλες τόσες Θερμοπύλες θά σηκώσουμε. Γιατί δέν ἔχουμε δικαίωμα· γιατί αὐτή τή γῆ, Ἰθάκη ὅλης τῆς γῆς καί τῆς ψυχῆς μας, τή δανειστήκαμε ἀπό νεκρούς κι ἀπό ἀγέννητους· γιατί χρωστοῦμε στά παιδιά πού μεγαλώνουμε καί στά ταμεῖα τῆς ἐλπίδας τῶν λαῶν τῆς γῆς, πού κουρασμένοι κάποτε ἀπό τ' ἀπατηλά νησιά τῆς Καλυψῶς, θ' ἀναζητήσουν πάλι τήν Ἰθάκη μας: ἕνα ποίημα ἀγέραστο καί μία προσμένουσα ἐκκλησιά στή χαραυγή τῆς Κυριακῆς...

Εἶναι καιρός νά ξαναφτιάξουμε ψωμί· νά φᾶμε στό λιμό καί νά μοιράσουμε. Γιατί ἡ Ὀδύσεια δέν ξαναγράφεται, οὔτε ἐκείνη τοῦ παραμυθιοῦ οὔτε αὐτή τῆς ἱστορίας μας. Ἡ Ἰθάκη, ἡ πατρίδα μας, θά εἶναι τό μόνο εὐτυχισμένο τέλος τῆς ἡ Κυριακῆ τοῦ κόσμου καί τό εὐλογημένο καταφύγιο ὅλων τῶν ναυαγῶν, νῦν καί ἀεί, καί ὅσο θά ὑπάρχουν χρόνοι καί καιροί...

Μ. Σωτηρίου

ΔΩΡΕΕΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ

* Αγοραστούδη Εὐαγγελία 250€
* Γιαννίου Σωτηρία 50€ * Γιατζτζῆς Δημήτριος εἰς μνήμην γονέων-ἀδελφῶν 50€ * Θεοδώρου Αἰκατερίνη 250€ * Λευκοπούλου Εὐα 200€ * Ὀρφανλῆς Νικόλαος 300€ * Σεραφειμίδου Σοφία εἰς μνήμην συζύγου Ἰορδάνη 100€ * Σμηξιώτη Ἑλένη 100€ * Στεφανίδου Ἑλένη 50€ * Τ.Δ. 200€ * Χωματᾶς Χρήστος 200€ * Ἀνώνυμος 5.000€ * Ἀνώνυμος 500€.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

* Διδασκάλου Σόνια 10€ * Κιουτουκίδου Σοφία 30€ * Λαζαρίδου Καλλιόπη 10€ * Μίχου Μελοπομένη 10€ * Νίτσιου Μαρία 20€ * Παπαδήμας Αθανάσιος 10€ * Παπαδοπούλου Εὐθυμία 10€ * Παπαδοπούλου Παναγιώτα 10€ * Πατσούρας Νικόλαος 10€ * Παφίλη Δωροθέα 10€ * Πραβήτα Αναστασία 10€ * Ράγγου Μαίρη 10€ * Σιακαβάρα Ἑρμιόνη εἰς μνήμην Ἀναστασίας Πλιάκη 30€ * Σιαλβέρα Μαρία 10€ * Χαλναρίδου Αἰκατερίνη 10€ * Ἀνώνυμος 20€.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ

* Ἀνώνυμος 40€.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΗ ΚΑΣΤΑΝΟΥΣΑΣ

* Δ.Ε. 500€ * Δαδῆ τέκνα 300€ * Ε.Κ. 500€ * Η.Ι. 200€ * Κάλαντα Πρωτοχρονιάς 1.625€ * Λ.Ζ. 500€ * Λ.Μ. 250€ * Μ.Μ. 500€ * Μαθητῆς 25€ * Μητσόπουλος Κων. 110€ * Τσιγκᾶς Σταῦρος 100€ * Χ.Σ.Α. 500€ * Ἀνώνυμος 100.

ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

* Παναγιώτου Μαρία 50€.

‘Από τήν ἐπικοινωνία μαζί σας...

‘Αγαπητέ φίλε
Σάββα, χαίρε!

Διαβάζοντας τό
πολύ ωφέλιμο περιο-
δικό «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
μηνός Δεκεμβρίου και
συγκεκριμένως «Τό
μήνυμα του μήνα», ή ματιά μου
έπεσε στον άγιο Άμβρόσιο, επί-
σκοπο Μεδιολάνων.

‘Επειδή πρό έτών έχω άσχο-
ληθει μέ τον άγιο Άμβρόσιο, ά-
ποσπώ από τό βιβλίο μου «Φω-
τεινές Μνήμες αίωνων» τό σχε-
τικό τμήμα και τό έσωκλείω μέ
τή σκέψη ότι χρειάζεται περισ-
σότερη ενημέρωση ό πιστός λα-
ός του Θεού για έναν ιδεώδη
πράγματι έπίσκοπον.

Φιλικώτατα
Χρϊστος Γ. Σαμαρτζίδης,
Θεσσαλονίκη

Σας συγχαίρουμε για τήν έμπε-
ριστατωμένη και ιστορικά κατο-
χυρωμένη εργασία σας. Θά τή λά-
βουμε ύπ’ όψη μας. ‘Η συντακτική
έπιτροπή σας εύχαριστεί για τήν
άγάπη και τό ενδιαφέρον σας
πρός τό περιοδικό μας. Νά είστε
καλά και νά έχετε πλούσια παρα-
γωγή.

* * *

‘Αγαπητοί άδελφοί,
Μέ αύτή τήν ἐπικοινωνία μας
θά θέλαμε νά εύχαριστήσουμε ό-
λους όσοι βοηθάνε μέ τίς προσ-
ευχές τους ή και ύλικά τήν ‘Ιε-

ραποστολή
του Μαλά-
ουϊ.

Πάντοτε νά ξέρετε
ότι είναι μεγάλη ή άνακούφιση
πού μάς δίνετε μέ τή συμπαρά-
στασή σας.

Οί άνάγκες έδώ είναι άτελεί-
ωτες. Μέ τίς μικρές μας προσφο-
ρές προσπαθούμε νά χαροποι-
ήσουμε και νά άναπαύσουμε πε-
ρισσότερες ψυχές, πού καθημε-
ρινά παλεύουν, στήν κυριολεξία,
μέ τό θάνατο, τήν άρρώστια, τήν
πείνα, τή φτώχεια και τήν κα-
κουχία. ‘Ακόμη, μέ τήν έκτεταμένη
φιλανθρωπία γίνεται γνωστή ή
‘Ορθόδοξη παρουσία και δράση
στή χώρα.

Μέ άγάπη Χριστού
π. ‘Ερμόλαος ‘Ιατρού,
Μαλάουϊ

Μέ χαρά λάβαμε τό φύλλο σας
«Οί φίλοι τής ‘Ορθόδοξης ‘Ιερα-
ποστολής του Μαλάουϊ» και σας
εύχαριστούμε πού μάς καθιστάτε
κοινωνούς στο πολύπλευρο και
πολύμοχθο έργο σας. ‘Η όρθόδοξη
παρουσία στή χώρα αύτή τής Κεν-
τρικής ‘Αφρικής είναι συγκινητική.
Εύχόμαστε ό Κύριός μας νά άσφα-
λίζει τήν ύγεία σας και νά σας
ένισχύει, νά στερεώνει στήν πίστη
και στή χάρη τούς νεοφώτιστους
άδελφούς μας και κατά τον δια-
καή πόθο σας νά στείλει εργάτες
στό Μαλάουϊ για τή βοήθεια των
ιθαγενών αδελφών και τή δόξα
του Θεού.

Κι ἂν εἶσαι καί Τοῦρκος

«Ἐκεῖ πού τά νερά τῆς Μαύρης θάλασσας λούζουνε πολιτεῖες καί χωριά, σέ μιὰ πόλη μέ ἀρχαῖο ὄνομα, πλημμυρισμένη ἀπό τό φῶς τῆς Ἀνατολῆς, μ' ἐλληνικό τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ της, βρισκόταν καί τό δίπατο σπίτι τοῦ προπάππου μου. “Οἰκία Εὐθυμίου Λ. Συβρίδη”, ἔγραφε πάνω στή μαρμάρινη μετώπη καί λευκοί κίονες ἀρχαιοτρόποι στόλιζαν τήν πρόσοψή του».

Κάπως ἔτσι ξεκίνησε ἡ γιαγιά Μελπομένη τή διήγησή της ἐκεῖνο τό καλοκαιριάτικο δειλινό. Εἶχε βγεῖ βόλτα στήν παραλία τῆς Θεσσαλονίκης μέ τίς δύο μεγαλύτερες ἐγγονές της, τήν εἰκοσάχρονη φοιτήτρια Μένη καί τή δεκαεπτάχρονη μαθήτρια Κλειώ.

«Οἱ προπαπποῦδες μου, κορίτσια», συνέχισε ἡ γιαγιά, «ζοῦσαν πάππου πρὸς πάππου σ' ἐκεῖνο τό μαυροθαλασσίτικο ἀκρογιάλι, στήν πόλη Οἰνόη, ὅπως κι ἄλλη φορά σᾶς ἔχω πεῖ. Τό δίπατο σπίτι τῆς προγιαγιάς μου τῆς Συμέλας τό 'χε φτιάξει ὁ ἄνδρας της, ὁ παππούς Εὐθύμης, χωρίς νά λυπηθεῖ καθόλου τά χρήματα. Διώροφο, μέ τά φαρδιά μπαλκόνια τοῦ πρώτου ὀρόφου νά στεγάζουν κατά κάποιο τρόπο ἓνα μέρος τοῦ κεντρικοῦ πα-

ραθαλάσσιου δρόμου, στά μάτια τῆς ἰδιοκτήτριάς του ἔμοιαζε μοναδικό. Τό ἔκλαιγε γιά πάντα, σάν τό 'χασε μέ τήν καταστροφή τοῦ 1922, ὅπως ὁ Ἀδάμ τόν χαμένο του παράδεισο: “Σπίτι μου ψηλό κι αὐλές μου μαρμαρένιες, ποιός νά σᾶς χαίρεται;”, συλλογιζόταν θρηνητικά ὡς τό θάνατό της.

Ἦταν ἔμπορος ὁ παππούς Εὐθύμης, γιός καί ἐγγονός ἐμπόρων. Ἐμπορευόταν μελισσοκέρια μέ τό μικρό του καϊκάκι. Καί εἶχε πολλά μελίσσια ὁ τόπος τους. Παρήγαγε μέλι φημισμένο ἀκόμη ἀπό τήν ἀρχαιότητα, ἀπό τά χρόνια τῶν μυρίων τοῦ Ξενοφῶντα, πού τό γεύτηκαν καί ζετρελάθηκαν ἀπό τό ἄρωμα καί τή γεύση του, πρὶν κατηγορίσουν χαρούμενοι φωνάζοντας τό “θάλαττα, θάλαττα!”. Αδιάκοπα δρομολόγια ἀπό τήν Οἰνόη πρὸς τή χριστιανική Ρωσία καί ἀντιστρόφως, φορτωμένος μάλιστα στήν ἐπιστροφή μέ τά καλά τῆς ξένης χώρας.

Τό ἐμπόριο τοῦ παπποῦ εἶχε καλὸ διάφορο. Τό ἀλυσβερίσι μέ τοὺς Ρώσους πῆγαινε πρίμα. Λογαριαζόταν ἀπὸ τοὺς πρώτους τοῦ τόπου του. Μέ τήν ἀρχόντισσα κυρα-Συμέλα ἀπέκτησαν τέσσερα κορίτσια: τήν Ἑλένη, τή Σοφία, τή Σωτή-

ρα, τήν Ἀνάστα καί δυό ἀγόρια: τόν Λεωνίδα καί τόν Κωστή.

Καθισμένη ἓνα ζεστό καλοκαιριάτικο ἀπόβραδο -καλή ὥρα σάν τώρα- στό φαρδύ της μπαλκόνι, ἡ γιαγιά Συνέλα ἀγνάντευε τήν ἀνοιχτή Μαύρη θάλασσα. Ὁ παππούς ἔλειπε καί πάλι σέ ταξίδι κι ἐκεῖνη τόν συνόδευε μέ τίς προσευχές της πρὸς τή συνώνυμή της Παναγία. Δέν εἶχε νυχτώσει ἀκόμα. Κάπου-κάπου βήματα ἀκούγονται πάνω στίς πλάκες τοῦ λιθόστρωτου δρόμου. Ξαφνικά...

“Ἀψού!”, ἀκούστηκε δυνατά ὡς ἀπάνω στό ἀρχοντόσπιτο τό βροντώδες φτάρνισμα κάποιου περαστικοῦ.

– Γειά σου καί χαρά σου! φώναζε αὐθόρμητα ἡ γιαγιά, σάν νά μιλοῦσε σέ κάποιον πολύ δικό της. Κι ἂν εἶσαι καί Τοῦρκος κι ἂν εἶσαι καί Ρωμαῖος! ὅλο-κλήρωσε τήν εὐχή.

Ξέρετε, βέβαια, ὅτι Ρωμαῖοι λεγόμασταν ἐμεῖς οἱ χριστιανοί ἐλληνικῆς καταγωγῆς τῆς Ἀνατολῆς. Ὅνομα πού μᾶς κληροδότησε τό ἀνατολικό ρωμαϊκό κράτος ὡς συνέχεια τῆς ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, πού ἐκχριστιανίστηκε καί ἐξελληνίστηκε. Εἶναι τό ἴδιο ὅπως λέμε καί σήμερα Ρωμιός.

Αὐτή, λοιπόν, ἡ εὐχή τῆς γιαγιάς, πού τόσο αὐθόρμητα βγήκε ἀπό τά χεῖλή της, ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση στὸν ἀποδέκτη. Καθελώθηκε πρὸς στιγμή στὸν τόπο. Κάτι τέτοιο δέν τό ’χε ξανακούσει. Ἦταν Τοῦρκος. Ὡστόσο γνώριζε καί μιλοῦσε ἀπταιστως τά ρωμαίικα. Ἡ εὐχή πού ἔλαβε τὸν ὠθεῖ. Δέν χάνει καιρό. Χτυπᾷ τήν ἐξώθυρα μέ τό χεράκι-ρόπτρο, τοῦ ἀνοίγουν κι ἀνεβαίνει πάνω νά συναντήσει τήν οἰκοδέσποινα. Χαιρετᾷ μέ βαθύ σεβαστικό τεμενά, ὡς γνήσιος Ἀνατολίτης. Εὐχαριστεῖ θερμὰ τήν ἄγνωστή του κυρά γιά τά καλά της λόγια. Καί ζητᾷ, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, νά τοῦ ὑποδείξει

τρόπο γιά νά τῆς ἀνταποδώσει τὸν καλὸ λόγο.

– Ὁ καλὸς λόγος ζητᾷ ἀπὸ μένα κάτι καλὸ. Πές μου τί θέλεις νά κάνω γιά σένα...

Ἡ γιαγιά τρομάζει. Μὴν ἔχει κάτι κακὸ ὁ Τοῦρκος στό νοῦ του. Λεῖπει καί ὁ ἄνδρας της. Εὐτυχῶς τά κορίτσια ἔχουν λουφάζει προνοητικά στό μέσα δωμάτιο... Τὸν καθησυχάζει συνετά:

– Ἐφέντη, δέν κάνει τίποτε ὁ λόγος μου. Νά, ἐμεῖς οἱ χριστιανοί ἔτσι τό λέμε ὅταν κάποιος φταρνίζεται, γιά τήν ὑγεία του. Πήγαινε στήν εὐχή τοῦ Θεοῦ καί δέ γυρεύω τίποτε.

– Ὅχι! ἐπιμένει ἐκεῖνος. Θά μοῦ ζητήσεις κάτι κι ἐγὼ θά τό κάνω. Μπορῶ! Παράδες ἔχω, δύναμη ἔχω! Θέλω νά σ’ εὐχαριστήσω.

– Μά δέ χρειάζεται, διστάζει ἀκόμη ἡ γιαγιά. Εἶναι ὅμως τέτοια ἡ ἐπιμονή του πού στό τέλος τήν κάμπτει.

– Δέ θέλω τίποτε, οὔτε γιά μένα οὔτε γιά τήν οἰκογένειά μου. Ἄν νομίζεις ὅτι θές νά κάνεις κάτι καλὸ γιά τήν εὐχή πού σοῦ ὄωσα, τότε... -δυσκολεύεται καί πάλι ἡ προγιαγιά- φτιάξε τό φράχτη τοῦ Αἰ-Γιώργη πού γκρεμίστηκε καί δέν μπόρεσαν οἱ δικοί μας νά τὸν διορθώσουν καί μπαίνουν ὅλα τά χαῖβάνια καί βόσκουν στήν αὐλή του... Νά, αὐτό θέλω, ἐφέντη μ’, τίποτε ἄλλο.

– Ἀφεριμ, κυρά! τῆς ἀπάντησε. Χαιρέτησε σεβαστικά καί πάλι, κατέβηκε τή σκάλα καί χάθηκε μέσα στή νύχτα.

Δέν πέρασε ἐβδομάδα. Ὁ ναὸς τοῦ Αἰ-Γιώργη περιτριγυρίστηκε ἀπὸ καινούργιο αὐλόγυρο, φτιαγμένο μέ μεράκι καί ἀγάπη. Καί αἰτία ἦταν ἓνας καλὸς λόγος, μιά εὐχή πού ἀπευθυνόταν σέ Τοῦρκο ἢ σέ Ρωμαῖο».

Ἐλισάβετ Μουρατίδου

Μέ τό φακό τοῦ περιοδικοῦ

Τριπλή τιμή στούς τρεῖς ἁγίους

Γιά τούς διδασκάλους

Ἐκφραση εὐγνωμοσύνης στούς διδασκάλους τοὺς ἦταν καί ἡ φετινὴ ἐκδήλωση πού παρουσίασαν οἱ ὀργανωμένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ φοιτητές στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ. στίς 27/1/11 μέ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Γιά τούς ἁγίους

Ἡ ἀγάπη τοῦ ἁγίου Γρηγορίου γιὰ τὸν φίλο του Μ. Βασίλειο καί ὁ θαυμασμός του γιὰ τὴ γενναία καί ἀνυποχώρητη στάση του στὰ θέματα τῆς πίστεως -ὅπως τὰ ἐκφράζει στὸν ἐπιτάφιο λόγο του- ζωντάνεψαν ξανά, αὐτὴ τὴ φορά στὴν αἴ-

θουσα τῆς Ἀδελφότητος, ἀπὸ τοὺς νέους τῆς «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ», ἀνήμερα τῆς γιορτῆς τῶν ἁγίων.

Γιά τίς μητέρες

Τετάρτη 2/2/11 γιορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου, ἡμέρα τιμῆς τῆς χριστιανῆς μητέρας. Οἱ κυρίες-μέλη τῶν κύκλων μελέτης ἁγίας Γραφῆς συναντήθηκαν στὴν αἴθουσα τῆς «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ». Εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν μέσα ἀπὸ μία πλούσια παρουσίαση τὴ ζωὴ τῶν μητέρων τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί νὰ διδαχθοῦν τὰ μυστικά τῆς προσπάθειάς τους πού ἀνέδειξαν τίς οἰκογένειές τους σέ ἐργαστήρια ἁγίων.

**Ζητήστε τα
στό Βιβλιοπωλείο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ
Γ. Μπακατσέλου 5,
Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310 274518**

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαίο Όργανο Όμωνύμου
Όρθοδόξου Αδελφότητας
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Έτος ΞΣΤ' - Άρ. φύλλου 783
Μάρτιος 2011

Ίδιοκτησία - Έκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσσαλονίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518

Έκδότης - Διευθυντής Συντάξεως:
Σάββας Ν. Ξανθόπουλος
Πέλοπος 9
546 33 Θεσσαλονίκη

Στοιχειοθεσία, ένθεσεις, άποχρωματι-
σμοί, καλλιτεχνική έπιμέλεια:
«Χριστιανική Έλπίς»,
Φίλυρο Θεσ/νίκης
Τηλ. & fax: 2310 677421

Έκτύπωση-Βιβλιοδεσία: «Μέλισσα»
Άσπροβάλτα Θεσσαλονίκης

Έτήσια συνδρομή
Έσωτερικού: 10 ευρώ,
Κύπρου: 12 ευρώ
Έξωτερικού: 30 ευρώ
(Η.Π.Α. 40 δολ.,
Καναδά 45 δολ.,
Αύστραλίας 50 δολ.)

Επιστολές - Συνδρομές
Περιοδικό «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7,
546 33 Θεσ/νίκη

Άρ. λογ. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:
074 01 011532 20
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιά τούς συνδρομητές του έξωτερικού
IBAN:
GR 73 0432 3240 0007 4010 1153 220
ATEBank SWIFT or BIC code:
ABGRGAA

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΕΛΠΙΔΑ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΦΙΛΥΡΟ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τ.Θ. 1113 Τ.Κ. 57010

Τηλέφωνο : 2310 678746-7
Fax : 2310 678745
Κινητό : 6974 194225
e-mail : elpidaek@otenet.gr